

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥΣ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 26'—ΑΘΗΝΑΙ 15 8/ΒΡΪΟΥ—15 9/ΒΡΪΟΥ 1912 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1027

Ο ΠΑΝ ΑΝΕΖΗΣΕΝ

‘Ο Πᾶν ἀνέζησεν ! ‘Ο Πᾶν ἀνέστη ! ‘Εγερ-
θητε λαοί !

Οἱ ἐξωρισμένοι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα θεοὶ ἐπκ-
νέρονται. ‘Ο Ὀλυμπος ἀνακτᾷ τὴν πλκικίαν
τοῦ δόξαν. Ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῶν χιονι-
σμένων τοῦ κορυφῶν ἀντηγεῖ ὁ αὐλὸς τοῦ Πα-
νός. Αἱ Μοῦσαι, αἱ Δρυάδες καὶ αἱ Ἀμκρυλ-
λίδες ἐπκνέρονται εἰς τὰ ἱερὰ ἄλση των. ‘Ο
Ἀπόλλων τονίξει τὴν λύραν τοῦ διὰ νὰ ἐξυ-
μνήσῃ τὸν ἡρώισμὸν τῶν ἀνδρείων. ‘Οπου τὸ
σκῶτος τῶτων αἰῶνων ἔσπειρε τὸν φόβον καὶ
τὸν ὄλεθρον, ἀνατέλλει σήμερον νέα αὐγή χα-
ρᾶς, νέα ζωὴ προσόδου καὶ ἐλευθερίας. Οἱ δοῦ-
λοι τῆς χθὲς γίνονται σήμερον κύριοι.

‘Ο Πᾶν ἀνέζησεν ! ‘Ο Πᾶν ἀνέστη ! ‘Εγερ-
θητε λαοί ! Οἱ βάρβαροι ἐπιδρομεῖς τρέπονται
εἰς ἄτακτον φυγὴν ! Οἱ ἀλυσοδεμένοι πόντοι
ἐλευθερόνονται. Οἱ κοιμισμένοι τὸν προσκίωνιον
ὑπνον τῶν ἀνδρείων ἀφυπνίζονται. Τὰ ὄνειρά
των γίνονται πραγματικότης. ‘Ω ξεῖν’ ἀγγέλ-
λειν ὅτι ἡ φυλὴ ζῆ, ὅτι οἱ ἥρωες υἱοὶ τῶν ἡρώων
προγόνων, ἠξεύρου ἀκόμη νὰ πείθονται εἰς
τοὺς νόμους τῆς Πατρίδος καὶ νὰ ἀποθνήσκουν
δι’ αὐτήν. ‘Ω ξεῖν’ ἀγγέλλειν ὅτι ὁ θάνατος τῶν
τριακοσίων ἐξεδικήθη ! ‘Οτι παρὰ τοὺς δοξα-
σμένους τάφους των νέον αἶμα ἐχύθη τόσον,
ὥστε νὰ ἀνθήσῃ καὶ πάλιν μετὰ τόσους αἰῶνας
ἡ δάφνη καὶ μετὰ τὰ φύλλα τῆς τῶτων ἡρώων
νὰ στεφθοῦν τὰ μέτωπα.

‘Ω ξεῖν’ ἀγγέλλειν εἰς τοὺς υἱοὺς βροβάρων
ὅτι ὁ Πᾶν ἀνέστη· ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐγήρα-
σεν· ὅτι δὲν εἶνε ἡ ἐξηνητημένη, ἡ μακρμένη,
μετὰ τὸ νωθὸν στόμα καὶ τοὺς λιποσάρκους μα-
στούς, ὅπως τὴν περιέγραφεν ὁ d’ Annotzio.
‘Ο υἱὸς αὐτὸς φυλῆς, ποῦ εἶδε τὸ φῶς ἀπὸ τὸ
φῶς τῆς, ποῦ ἐμυήθη εἰς τὰ μυστήρια τοῦ κάλ-
λους ἀπὸ τὸ κάλλος τῆς, ποῦ ἤντησεν ἐμπνεύ-
σεις ἀπὸ τὴν Τέχνην τῆς, εἶγεν ἀρνηθῆ εἰς
αὐτὴν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν ἀκόμη.

‘Η Ἑλένη ἡ ὠραία καὶ ἡ δυνατὴ δὲν ἐξη-
τλήθη, δὲν ἐκουράσθη, δὲν ἐγεινεν ἡ μαστρω-
πὸς, ὡς τὴν ἐφκντάσθη ὁ τυφλὰ ὄραματιζό-
μενος ποιητὴς τῶν «Laudi». ‘Εμεινεν ὠραία
καὶ δυνατὴ καὶ ἐθῆλκασεν υἱοὺς, ὄχι ἄροπαγας
ξένης βροβαρικῆς γῆς, ὄχι κατακτητὰς ἰδιοτε-
λεῖς λαῶν ἀπροστατευτῶν, ἀλλ’ ὑπερκοπιστὰς
ἀδελφῶν, ἀλλ’ ἐλευθερωτὰς πατρικοῦ ἐδάφους.

‘Η ὠραία Ἑλένη δὲν ζῆ κάτω ὑπὸ τὸ τρε-
μοσβῦνον φῶς ἐνὸς ρυπαροῦ λύχνου, ἀλλ’ οὔτε
ἐπκατεῖ τὰ σολδιά καὶ τὸ ψωμί τῆς ἀπὸ τοὺς
ἐπισήμους ξένους ποῦ τῆς κάμνουν τὴν τιμὴν
νὰ τὴν ἐπισκέπτονται.

Ζῆ ἀκόμη ὑπὸ τὸ φῶς ποῦ ἐσκόρπισεν ὁ ἱε-
ρός τῆς βράχος πρῶτα—πρῶτα εἰς τοὺς γειτο-
νικοὺς λαοὺς. Γεννᾷ ἀκόμη ἥρωας, φορεῖ ἀκόμη,
ἀλουρογίδα, εἶνε ἀκόμη ὠραία καὶ ἀκμαία τό-
σον, ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴν ἐπκατεῖ, ἀλλὰ καὶ
νὰ πρρουσιάζεταὶ αὐτὴ μετὰ τοὺς φίλους τῆς ὁ
ἀπὸ μηχανῆς θεός, ὁ ὁποῖος ἐξησφάλισεν εἰς

τήν πατρίδα τοῦ ποιητοῦ μίαν ἔντιμον καὶ σω-
στικὴν εἰρήνην.

Ὁ Πᾶν ἀνέστη! Ὁ Πᾶν ζῆ! Ὅχι εἰς ξέ-
νας χώρας καὶ εἰς ξένους λαούς, ὅπως τὸν ἐφραν-
τάσθη ὁ ποιητὴς τῶν «Laudi». Ἄλλ' εἰς
τὴν γῆν τῶν ἡρώων, εἰς τὰ βουνὰ ποῦ ἐπτε-
ρύγιστε καὶ πάλιν ἡ δόξα καὶ ποῦ χρυσώνει μὲ
τὸ ὥραϊον φῶς του ὁ ξανθὸς υἱὸς τοῦ Ἀπόλ-
λωνος.

Ἀπὸ τῆς Ἰδης μέχρι τοῦ Ὀλύμπου ἀκού-
εται καὶ πάλιν τὸ χαρωπὸν ᾄσμα τοῦ Πανός.
Ἀπὸ τὰ Λευκὰ ὄρη, ἀπὸ τὴν δοξασμένην
Κρήτην, ποῦ γεννᾷ ἥρωας τῶν μαχῶν καὶ γί-
γαντας τῆς πολιτείας, ἀπὸ τὰ ὄρη ποῦ ἐγα-
λουχήθη ὁ πατὴρ τῶν Ὀλυμπίων, ἀπ' ἐκεῖ
ἀπήχησεν ἡ μαγικὴ φλογέρκ. Ἀπ' ἐκεῖ ἐπέ-
ταξεν εἰς τὸν Ὀλυμπόν διὰ τὴν τραγουδήσῃ τὸν
παιῖνα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων, διὰ
τὴν βροντοφωνήσῃ τὴν δόξαν τῶν ἀναστηθέντων
καὶ πάλιν ὠραίων θεῶν.

Ὁ Πᾶν ἀνέστη! Ὁ Πᾶν ζῆ! Ἐγερθῆτε
λαοί! Γονυπετήσατε υἱοὶ βρβαράων, τοὺς ὁποί-
ους ἐγαλούχησε τὸ αἷμά του, τοὺς ὁποίους ἐνέ-
πνευσεν ὁ αὐλὸς του. Ἀδελφωθῆτε μὲ τὴν ση-
μερινὴν ἀναγέννησίν του ὅλοι οἱ ἐκλεκτοί. Ἀ-
κούσατε τὸ ᾄσμα του, ποῦ σκαλπίζει καὶ πάλιν
ὑστερον ἀπὸ τῶσους αἰῶνας τὴν ἀπολύτρωσιν
τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰς ἀγρίαις ὀρδᾶς αἰμοθύρου
κατακτητοῦ.

Ἐνωθῆτε, ἀδελφωθῆτε ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς
γῆς, ὅλοι ὅσοι ἐφωτίσθητε, ὅσοι ἐπολιτίσθητε,
ὅσοι ἐμάθετε τὴν ἀτενίζετε τὸ φῶς καὶ τὴν ἀπο-
στρέψετε τὸ σκότος. Ἐπάνω εἰς τοὺς ἀνα-
κτιθέντας βωμοὺς καὶ εἰς τὰς ἐλευθερωθείσας
ἐστίας ἀφήσατε μόνον τὴν θρηνητὴν τὴν ἦταν
τῶν δολοφόνων τοῦ γήρατος καὶ τῶν ἀτιμα-
στῶν τῶν παρθένων τὸν ἔκφυλον Γαλάτην
ποιητὴν. Ὁ θρηνητὴς του ὁμοιάζει κρωγμὸν κό-
ρκου, ποῦ τρέφεται μὲ τὴν ὄσμην τοῦ αἵμα-
τος καὶ ἐρωτοτροπεῖ μὲ τὴν φρικαστικὴν θέαν
τῶν πτωμάτων.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

**ΟΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΕΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΥΡΓΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ**

Εἰς τοὺς παλαιούς κελύους χρόνους αἱ γυναί-
κες τῆς Σπάρτης ἐστεφάνωναν καὶ ἐτίμων τοὺς
νικητάς. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅπου οἱ ἀγωνι-
ζόμενοι ἄνδρες μὲ ἀναδεικνύονται μεγάλοι ὡς
οἱ Ἕλληνας τῆς δοξασμένης ἐποχῆς, ἄς μιμη-
θῶμεν καὶ ἡμεῖς τὰς Σπαρτιάτιδας.

Ἄς τιμήσωμεν τοὺς νικητάς.

Ἄς τιμήσωμεν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐκπροσω-

ποῦν σήμερον ὅλον τὸν ἡρωϊσμόν, ὅλην τὴν
πολιτικὴν δύναμιν καὶ ὅλον τὸν πατριωτισμὸν
τῆς φυλῆς, οἱ ὅποιοι μὲ τὸ στιβαρὸν χέρι των
καὶ μὲ τὴν δυνατὴν σκέψιν των εἶπαν εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὴν ἀναστή καὶ ἀνέστη.

Δύο εἶναι τὴν στιγμὴν αὐτὴν αἱ μεγάλοι
φυσιογνωμίαι, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἀνα-
γέννησίς μας, τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἔθνους μας,
ἡ δόξα καὶ ὁ θρίαμβος τῆς Ἑλλάδος. Ὁ διά-
δοχος Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Ἐλευθέριος Βενι-
ζέλος. Ὁ μὲν διότι συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς
τῆς Βαλκανικῆς συμμαχίας καὶ προπαρεσκεύασε
τὴν χώραν εἰς τὴν ἐνδοξὸν σημερινὴν δρᾶσιν
τῆς. Ὁ δὲ διότι ὡς ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ ὠδή-
γησεν αὐτὸν εἰς τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον.

Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων εἶχε τὴν εὐ-
τυχῆ ἰδέαν εἰς τὴν τελευταίαν γενικὴν συνέ-
λευσιν τῶν μελῶν του τὴν λάβῃ τὴν ἀπόφασιν
τῆς ἰδρύσεως, διὰ γυναικείων ἀποκλειστικῶς
εἰσφορῶν, ἀνδριάντων διὰ τοὺς δύο αὐτοὺς με-
γάλους Ἑλληνας πολίτας. Δὲν εἶναι βεβαίως
ἀκόμη κατάλληλος ἡ στιγμὴ διὰ τὸν κοινὸν
αὐτὸν καὶ παγκόσμιον γυναικεῖον ἔρανον τῶν
Ἑλληνίδων.

Τώρα ὅλα [μας] ἀσχολοῦμεθα εἰς τὸ νὰ ἐπου-
λώνωμεν πληγὰς καὶ τὴν στεγνώνωμεν δάκρυα
συμφορᾶς καὶ ἀθλιότητος. Ἄλλα ἐνεργεῖν
ἐράνους διὰ τὰ νοσοκομεῖα τῶν τραυματιῶν
μας, ἄλλα διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν ὑπὲρ τῆς
πατρίδος ἀγωνιζομένων ἐφένδρων μας, καὶ ἄλλα
ἐγκατέλειψαν τὰς ἀναγκύσεις των διὰ τὴν γεί-
νονον νοσοκόμοι, προσερχοῦσιν εἰς τοῦτο αὐ-
τῶν τῶν Ἑλληνίδων πριγκηπισσῶν.

Ἐπάρχει ὅμως καὶ μία τάξις γυναικῶν, ἡ
ὁποία ἐκτὸς τῆς μικρᾶς ἐφάπαξ χρηματικῆς
συνδρομῆς τῆς δὲν ἠσχολήθη εἰς τίποτε ἄλλο.

Πρὸς αὐτὴν τὴν τάξιν ἀπευθυνόμεθα σήμερον.
Ἄς ἐργασθῶν, ἄς καταρτίσων ἐπιτροπὰς, ἄς
οἰκονομήσων ἀπὸ τὰ μικρὰ των ἔξοδα, ἄς στε-
ρηθῶν ἐν ἀντικείμενον στολισμοῦ καὶ πολυτε-
λεῖας διὰ τὴν προσέλθων πρῶται καὶ ἄμεσοι
βοηθοὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἰδέας
αὐτῆς, ἡ ὁποία θὰ τιμήσῃ τὰς Ἑλληνίδας, θὰ
ἀποτελέσῃ, οὕτως εἶπειν τὸν ἀπτόν φόνον τῆς
ἐγγνωμοσύνης των πρὸς τὴν ἀγωνιζομένην καὶ
νικήτριαν πατρίδα.

**ΣΥΜΠΑΘΕΙΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν κ. Κ. Παρρέν.

Ὅλαι αἱ γυναῖκες τῆς Γαλλίας παρακολου-
θοῦμεν μὲ ὅλην μας τὴν καρδίαν τὸ ἡρωϊκὸν
ἔθνος σας, τοῦ ὁποῦν τὸς εὐτυχεῖς, πολεμικὰς
ἐπιχειρήσεις εὐχόμεθα τὴν βοηθήσῃ ὁ Θεὸς μὲ
ἐνδοξον εἰρήνην διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Δούκισσα d' Uzès douairière

Πρόεδρος τοῦ Λυκείου τῶν Γυναικῶν τῆς Γαλλίας.

Ἀγαπητὴ Κυρία.

Δεχθῆτε ὡς παρακαλῶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ βα-
θυτάτου καὶ ἐνθουσιώδους μου θαυμασμοῦ διὰ
τὸν ἡρωϊσμόν τοῦ λαοῦ σας, τοῦ στρατοῦ σας,
καὶ τῶν γυναικῶν σας, καὶ τὰ συγκαρητήριά μου
διὰ τὰς θαυμασίας καὶ ἐνδόξους νίκας σας τὰς
ἐφαμίλλους τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου παρελ-
θόντος σας. Βλέπομεν τὴν ἐπανανθίζῃ ἐπὶ τῆς
Ἑλληνικῆς γῆς ὁ αἰὼν τοῦ Περικλέους. Εὐ-
λογημένος ὁ Θεὸς! Θέτω εἰς τοὺς πόδας τῆς
ἀναστηθείσης Ἑλλάδος τὸν φόρον τοῦ θαυμα-
σμοῦ μου καὶ ὡς παρακαλῶ, ἀγαπητὴ Κυρία,
τὴν τὸν ἀποδεχθῆτε διότι προέρχεται ἀπὸ τὴν
καρδίαν Γαλλίδος, τῆς ὁποίας ὅλαι αἱ εὐχαὶ εἶ-
ναι μαζί σας.

Ἄφωσιωμένη πάντοτε καὶ μὲ τὰς καλλιτέρας
τῶν ἀγαπήσεων ἰδική σας.

M. d' Abbadie d' Arrast.

Πρόεδρος τοῦ Νομοθετικοῦ τμήματος τοῦ Διεθ-
νοῦ Συνδέσμου τῶν Γυναικῶν

Δεχθῆτε ἀγαπητὴ Κυρία ἀπὸ τὴν
ἐγγνωμοσύνην μου ἡ ὁποία μοῦ ἐνθυ-
μίζει τὸν ὠραῖον καιρὸν ὅπου ἔζησα εἰς τὴν
ὠραίαν καὶ φιλόξενον γῆν σας, τὰς εὐχὰς μου,
ὅπως ὁ καλὸς Θεὸς μὲ τὰς νικηφόρους ἐπιτυ-
χίας σας ἐπαναφέρει εἰς τὴν μεγάλην σας πα-
τρίδα τὴν πλουσίαν ἀνθηοῖν τοῦ ἐνδόξου της
παρελθόντος.

Βερολίνον Wilhelmine Lange

Ἀπὸ τὸ Λύκειον τῶν Γερμανίδων Γυναικῶν

Κυρία Πρόεδρος

Μετ' ἐταγωνίου ἐνδιαφέροντος καὶ ἀπειροῦ
θαυμασμοῦ παρακολουθοῦμεν τὸν θαυμάσιον
ἡρωϊσμόν τοῦ στρατοῦ σας, τὴν ὠραῖον του ἐν
γένει σίαον καὶ τὰς μεγάλας νίκας του.
Ἐκ τῶν ἰδικῶν μας ἡ ἀδελφὴ μου κόμησσα
Ἐλισάβετ Ὁρσίνη, ἡ κόμησσα Riga Michiel
καὶ ἡ κόμησσα Ἐρίνα Τζιλιότσι ἀνεχώρησαν

διὰ τὰς Ἀθήνας διὰ τὴν προσφέρουν τὴν νοση-
λείαν των εἰς τοὺς Τραυματίας σας.

Σὰς γράφω τοῦτο διὰ τὴν ὡς πιστοποιήσω
τὴν συμπάθειαν τῶν γυναικῶν τῆς Ἰταλίας διὰ
τὴν χώραν σας.

Κόμησσα Παντολφίνι

Πρόεδρος τοῦ Λυκείου τῶν Γυναικῶν τῆς Φλωρεντίας.

Δεχθῆτε, ἀγαπητὴ Κυρία, τὴν ἔκφρασιν τῆς
ὑπερτάτης συμπαθείας μας διὰ τὴν θριαμβευτι-
κὴν πορείαν τοῦ ἐγγενοῦς πολέμου σας.

Ἄφωσιωμένη

Κοπεγχάγη. Hemuis Fovehhamuov

γεν. γραμματεὺς τοῦ Λυκείου τῶν γυναικῶν τῆς Δανίας

Ὁ γνωστὸς Γάλλος συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος
εἶχεν ἐμιλήσει πρόπερον εἰς τὸν Παρισαῖον,
ἐποκόμης R. de Montezon γράφει.

«Ἡ καρδία μου εἶναι μαζί μὲ ὅλους σας.
Ὁ Θεὸς προσιατεύει καὶ εὐλογεῖ τοὺς ὠραίους
ἀγῶνας τῆς Ἑλλάδος, δίδει τὴν νίκην εἰς τὰ
ἐγγενῆ τέκνα της. Προσεύχομαι διὰ τοὺς τραυ-
τίας καὶ τοὺς νεκρούς.

Ὅλα μου τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀφωσιωμένου
Γάλλου ὑπὲρ τῶν δικαίων σας.»

Ἐποκόμης R. de Montozon-Braclat

Εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς, ὅταν μανθάνω τοὺς
καθημερινούς καὶ ἀνευ διακοπῆς θριάμβους τοῦ
Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, Δὲν μὲ ἐκπλήσσει ἄλλως
τε τοῦτο ποσῶς. Τὰς μεγαλειέρας μου εὐχὰς
διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὠραίας
καὶ ἐγγενοῦς χώρας, τῆς ὁποίας διατηρῶ καλὰς
ἀνμνήσεις.

Με σεβασμὸν καὶ τιμὴν

E. Barillot γλύπτεις.

Ἀγαπητὴ Κυρία,

Εἶναι τόσον φυσικὸν τὴν παρα-
κολουθῶ μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν τοὺς θριάμ-
βους τοῦ πολέμου σας καὶ τὴν ὡς εὐχομαι εἰ-
ρήνην ἐννοικίην καὶ ἐνδοξον διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Βερολίνον **Martha von Bieberstein**

**ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ
ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΕΙΣ ΑΡΤΑΝ**

Ὅπου ἐπῆρχε ἔλλειψις νοσοκομείου ἦτο ἡ
Ἡπειρος. Βεβαίως κατ' ἀναλογίαν μὲ τὸν ἀρ-
χικῶς ἀποσταλέντα στρατὸν ὑπῆρξε καὶ ἡ φρον-
τις ἰδρύσεως Στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, κα-
θὼς καὶ νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ
ἀνεπαρκῆ ὅμως εἰς τὰ προστεθέντα ἔπειτα
ἀνταρκτικὰ σώματα καὶ τὸν ἀδξηθέντα στρατόν.

Ἐὰν μάλιστα ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐν Ἡ-
πειρῷ στρατὸς εἶχε τὰ παλαιὰ καὶ πρὸς φοβε-
ρὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους, ὅτι εἶχε τὰ μά-
χηται ἐπάνω εἰς βράχους καὶ ἀπόρητα βουνά,
ὑπὸ ψῦχος κάτω τοῦ μηδενικοῦ καὶ ἐντὸς δυ-
σβάτων πελμάτων, τότε θὰ ἐννοηθῆ πόσον
μεγάλη ἦτο ἡ ἀνάγκη ἐπισχύσεως τῆς νοση-
λείας καὶ τῶν θεομῶν ἐνδυμάτων.

Ἄλλως ἔνεκα συγκεντρώσεως τῆς μεγάλης
δυνάμεως τοῦ στρατοῦ μας, τῶν βασιλέων,
πριγκίπων καὶ πριγκιπισσῶν εἰς τὴν Μακεδο-
νίαν, ὄλων ἡ προσοχὴ καὶ ἡ περίθαλψις εἶχε
στράφη πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἐκείνην.

Διὰ τοῦτο τὸ Λυκίον τῶν Ἑλληνίδων
ἔστρεψεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὴν προσοχὴν του εἰς
τὴν Ἡπειρον καὶ ἐκεῖ ἀπέστειλε καὶ τὸ ἐκ
σαράντα κλιῶν νοσοκομεῖον του καὶ ὅλα τὰ
μάλλινα εἶδη. Ἐκεῖ εἶχε μεταβῆ ἡ Πρόεδρος
τοῦ Τμήματος Νοσηλείας καὶ Ὑγιεινῆς τῆς
Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων κ. Μαρία Καλαπο-
θάκη με ἀποστολὴν φορητοῦ νοσοκομείου τοῦ
Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Κατ' αἴτησιν δὲ τοῦ Ἀρχηγείου Ἡπειροῦ
ἐστάλη εἰς Ἄρτιαν τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Λυ-
κίου, τὸ ὁποῖον προσηγήθη εἰς τὸ τοῦ Ἐ-
ρυθροῦ Σταυροῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ.
Μαρίας Καλαποθάκη.

Περικοπὰς ἐξ ἐπιστολῆς τῆς κ. Καλαποθάκη
μεταφέρομεν ἐδῶ, διότι δίδουν αὐταὶ καὶ τὸ
μέτρον τῆς ἀταλασθήσεως μεθ' ἧς ἐργάζονται
αἱ κυρίαι μας, ἀλλὰ καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν
τῶν ἡρωϊκῶν ἀνδρῶν ποῦ χύνουν τὸ αἷμα των
διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀδελφῶν μας.

Φίλη Κυρία,

.....

Ἡ ὠριότης τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα
ἐφιλοπύνησαν αἱ κυρίαι τοῦ Λυκίου προσεκά-
λεσαν γενικὸν θυμωσμὸν, ἰδίως ἐκ μέρους
κυριῶν τινῶν τῆς Ἄρτης, αἵτινες συνεργά-
ζονται μαζὴν μας καὶ ἦσαν παροῦσαι. Τύσος
ἦτο ὁ συνωστισμὸς τῶν τραυματιῶν εἰς τοὺς
θαλάμους τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀφίξεώς μας
ὥστε ἦτο δύσκολον νὰ διέρχεται τις μεταξὺ
αὐτῶν χωρὶς νὰ σκοντάπη. Ἐν τούτοις ἦσαν
πολὺ ἀναπαυτικὰ πεσμένοι ἐπάνω εἰς στρώ-
ματὰ ἀπὸ γόντον τὰ ὁποῖα κατεσκευάσαμεν
ἐδῶ, καὶ ἂν καὶ μὰς ἔλειπεν ἡ πολυτέλεια
καὶ ἴσως καὶ ἡ πλήρης τάξις, σὰς βεβαίως ὅτι
οἱ τραυματικὴ μας ἀπελάμβανον περιποιήσεως
οἰκογενειακῆς καὶ τροφῆς ἀρίστης. Τὸ πρῶ-
τὸν γάλα ἢ τσάι δυνατὸν με γάλα—ἐντὸς τῆς

προεσημεβρίας ζωμὸν ἢ γάλα, γεῦμα ἄφθονον,
τσάι εἰς τὰς 4 καὶ δεῖπνον πάλιν ἀνάλογον.

Χθὲς ὅταν μὰς ἐπεσκέφθησαν οἱ ἰατροὶ τοῦ
Ἱταλικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τοὺς ὠδήγησαν
καὶ εἰς τὸ μαγειρεῖον ὅπου ἐξεπλάγησαν διὰ
τὴν ποιότητα καὶ ποικιλίαν τῆς τροφῆς μας—
ἡ Γερμανὶς νοσοκόμος μάλιστα, τῆς ἀποστο-
λῆς τῆς Πριγκιπίσσης Σοφίας, καὶ αὐτὴ πα-
ροῦσα ἐξεφώνησε ὅταν εἶδε τὸν ζωμὸν μας, ὁ
ὁποῖος ἦτο ὁ τακτικὸς ζωμὸς τῶν ἀρρώστων,
—ἐν λαμπρῶν *consommée*—ἐνῶ δὲν λείπει καὶ
τῆς ὄρνιθος ὁ ζωμὸς, τὸν ὁποῖον πολλακίς
ποικίλλει τὸ ἀυγολέμονον. Γενικῶς θεωρῶ ὅτι
πρέπει ἡ μεγίστη φροντίς νὰ δίδεται εἰς τὴν
ποιότητα τῆς τροφῆς, προκειμένου περὶ ἀρ-
ρώστων τῶν ὁποίων τὰ πεπτικὰ ὄργανα λει-
τουροῦν καλὰ καὶ οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ τραυμα-
τικὴ, πεινοῦν. Ἐλησμόνησα νὰ σὰς εἶπω ὅτι
ὅλη ἡ λαμπρὰ ἐκείνη τροφή στοιχίζει δι' ὅλους
τοὺς ἀρρώστους καὶ προσωπικὸν μεταξὺ 80 καὶ
1,20 κατ' ἄτομον καθ' ἡμέραν. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ
ἔποψιν σωματικῆς περιποιήσεως οἱ ἀρρωστοὶ
μας εἶναι τυχεροί, διότι αἱ νοσοκόμοι κ. κ.
Πανουτσοπούλου, Δρακονταεῖδη καὶ Χατζη-
γιάννη πλύνουν καὶ καθαροκλάζουν συχνὰ
κάθε ἓνα ἐξ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ κου-
ρασμένοι καὶ πειναλέοι, οἱ ὁποῖοι διήλθον τόσα
ἡμερονύκτια με μόνον μίαν γαλέτταν ἢ καὶ
χωρὶς αὐτήν, πνιγμένοι ἀπὸ βροχὴν καὶ πλημ-
μύρας, καὶ αὐτοὶ θὰ ἀλλάξουν, θὰ φάγουν
καλὰ καὶ θὰ ἀναπαυθοῦν εἰς ἡμᾶς. Ὡστε
φρονῶ ὅτι ἤλθομεν εἰς κρίσιμον στιγμὴν καὶ
ὅτι παρέσχομεν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν εἰς
τὸν στρατὸν, ἂν καὶ δὲν εἶχομεν τὰ μέσα
πρόχειρα ἀμέσως πρὸς καταρτισμὸν νοσοκο-
μείου τελείου. Τώρα ὅπου ἤλθον τὰ τῆς πολυ-
τελείας εἴμεθα ἀκόμη καλλίτερα.

Μοῦ ζητεῖτε τὰς ἐντυπώσεις μου ἐπὶ τῶν
τραυματιῶν—θὰ ἐπεθύμουν νὰ σὰς ἔγραφα
πολλὰς σελίδας, ἀλλὰ δυστυχῶς μόνον ἔταν
δικαιωτικῶς, ἔχω στιγμὰς δι' ἀλληλογρα-
φίαν, καὶ αὐτὰς διακεκομμένας. Τὸ πλεονάζον
στοιχεῖον εἶναι Κρήτες—τόσον τοῦ τακτικοῦ
Κρητικοῦ Συντάγματος, ὅσον καὶ τῶν ἀτά-
κτων σωμάτων, Μάνου, Κόρακος καὶ ἄλλων—
Εἰς αὐτούς θυμάζεις τις τὸν κατ' ἐξοχὴν πο-
λεμιστὴν, καὶ εἰς τὸν ὕπνον πολλακίς ἔχουν
νὰ κάμουν με τὰ τῆς μάχης.

Ἐκτὸς τούτου ὅμως εἶναι ἀφελέστατοι, ὡς
μικρὰ παιδιὰ—εἰς τὰς ἐκφράσεις των τοῦλά-
χιστον,—διότι βεβαίως εἶναι πᾶν ἄλλο ἢ ἀφε-
λεῖς κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τοὺς συνδυασμούς.
Διὰ πρώτην φορὰν εὕρισκομαι μεταξὺ τῶν

Κρητῶν, διότι καὶ ὁ Χειροῦργος μας κ. Σαβ-
βάκης εἶναι Κρῆς ἐξ Ἡρακλείου καθὼς καὶ οἱ
ἰατροὶ καὶ φοιτηταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἐχο-
μεν καὶ Εὐζώνους καὶ μερικὸς Ἑπτανησίους
στρατιώτας, ἀλλ' ὅλοι γενικῶς, ὅταν κατα-
θέσουν τὰ ὅπλα ἐξανγκυζόμενοι ὑπὸ τοῦ
τραύματος γίνονται ὡς μικρὰ παιδιὰ καὶ τὸ
ἀπροσδόκητον καὶ συγκινητικὸν εἶναι ἡ ἔλλει-
ψις πάσης ἀπρεποῦς λέξεως μεταξὺ τῶν ἀν-
δρῶν, οὐδέποτε μίαν βλακωπήν. Ἐὰν δὲ ἀκρο-
σθῆ ὁ δικινυκτερεῶν ἰατρός τί λέγουσιν
εἰς τὸν ὕπνον των οἱ περίξ αὐτοῦ κοιμώμενοι
ἀκούει μόνον καὶ σταθερῶς τὸ «Μητερίτσα
μου» καὶ «Χριστέ μου» τίποτε ἄλλο! Σὰς
διαβεβαίω ὅτι μοῦ ἔαχε τὴν βαθυτάτην ἐν-
τύπωσιν αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὸν πόλεμον,
αὐτὴ ἡ ἀποκάλυψις τῆς ψυχῆς τοῦ Ἑλληνος
στρατιώτου.

Καὶ πόσον πρῶτος ὁμιλοῦν διὰ τὰς κκου-
χίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν, ὡς νὰ ἦτο τὸ φυ-
σιώτερον πρᾶγμα νὰ πλαγιαζῆ τις τρία ἡμε-
ρονύκτια εἰς τρεῖς σπιθικαῖς νερὸ καὶ νὰ δέ-
χεται βροχὴν τὰς σφίρας τοῦ ἐχθροῦ ἐπάνω
του. Ἀλήθεια, ὅπου εἶναι ἔργα δὲν ἔχει
πολλὰ λόγια.

Ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἐκράτουν σημειωματικῶν
καὶ ὅτι θὰ εἶχα θησαυρὸν ἀναμνήσεων τοῦ πο-
λέμου *pris Sur le Vis*, ἀλλὰ πολλακίς περ-
νοῦν καὶ δύο ἡμέρας χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ εὐρω-
καίρῶν νὰ καθήσω νὰ συνομιλήσω με κανένα
—διότι ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῆς ἐργασίας μου
πρέπει νὰ ἤμμι πικροῦ, ἐνῶ αἱ Κυρίαι καὶ οἱ
φοιτηταὶ ὑποδοχθεῖ, ἔρχονται εἰς συνάφειαν
με τοὺς ἀσθενεῖς ἐπὶ πολλὰς ὥρας τὴν ἡμέραν.
Αἱ Κυρίαι μας εἶναι θυμάσαι νοσοκόμοι,
καὶ οἱ τραυματικὴ καὶ ἀρρωστοὶ των τὰς λα-
τρεύουν, εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε γίνονται
ὀλίγον ἀπαιτητικοί, ὅπως τὰ χαϊδευμένα παι-
διὰ τὰ ὁποῖα θέλουν τὴν μητέρα ἐκεῖ πάντοτε.
Ἐγὼ τὰς λέγω νὰ μὴ παρκαπονοῦνται διότι
αὐτὰί πταῖουν!...

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ

**Τοῦ Λυκίου τῶν Ἑλληνίδων διὰ
40 κλινὰς.**

Κλινὰς	40
Στρώματὰ τζιβίνα	40
Μαξιλάρια με βαμβάκι	40
Ἵποκάμισα	191
Ἐσώθρακα	81
Σινδόνια	160
Μαξιλαροθήκη	193
Προσόψια	114

Μακνήλια	96
Κάλτσες ζεύγη	84
Ἵποκάμισα φλανελίνα	40
Μπλούζες Νοσοκόμων	9
Τραπεζομάντηλα	6
Πετσέτες	120
Πετσέτες κουζίνας	25
Πετσέτες ποτηριῶν	27

Ἐπιδέσμους πολλοὺς
Ἄντικείμενα σταλέντα εἰς τὸν στρατὸν τῆς
Ἡπειροῦ.

Γελέκα μάλλινα θερμὰ	240
Φλανέλλα	200
Κάλτσες μάλλινες ζεύγη	50
Περιλάματα πλεκτὰ μάλλινα	50
Κουκούλες πλεκτὲς μάλλινες	20

Πλὴν τῶν δημοσιευθέντων ποσῶν διὰ τὸ
Νοσοκομεῖον Ἡπειροῦ ἀπεστάλησαν καὶ τὰ
κάτωθι.

Κυρία Αἰκατερίνη Μ. Οἰκονομίδου	25
» Ἀναστ. Σ. Γαλαούση	25
» Δανάη Κύρου	20
» Ἀμαλία Ἀβέρωφ	25
» Ἀνώνυμος	25
» Πολυτίμη Χατζηλαζάρου	100
Δις Ἀποστολάκη	25
Κυρία Βιργινία Μπενάκη	1000
» Α. Ζβέτφελ τὸ γένος Ἀκάτου ἐκ Κολωνίας διὰ ἀγορὰν φλανελῶν	500
Ἀνώνυμος	300
Κυρία Αἰμ. Παχὺ	150
» Πυλὺμνια Καμάρα	100
Κύριος Κωνσταντῖνος Καρκαπάνος	500
Κυρία Πηνελόπη Δέλτα ἐκ Τεργέστης	500
Ἡ σύζυγος Ἡπειρώτου διὰ τὸ νοσοκο- μεῖον Ἡπειροῦ	500

Κατὰ λάθος τυπογραφικὸν ἐσημειώθη εἰς
τὸ παρελθὸν τεῦχος ὡς εἰσφορὰ τῆς κ. Ἰσα-
βέλας Σκουζέ δρ. 10,000 ἀντὶ δρ. 1000.

Η ΣΟΥΛΙΩΤΙΣΣΕΣ

Τὰς ἡμέρας αὐτὰς ποῦ ὅλοι καὶ ὅλα φρί-
νονται ἄν νὰ ἀνασταίνωνται καὶ νὰ ἀναγεν-
νῶνται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἠκούσθη ὅτι ἐπανε-
νεστάτησε καὶ τὸ ἡρωϊκὸν Σοῦλι καὶ ὅτι ἄν-
δρες καὶ γυναῖκες ὀπλισμένοι λαμβάνουν μέρος
εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ ἀγρίου κατακτητοῦ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ σημεριναὶ γυ-
ναῖκες τοῦ Σουλίου ἡρωϊκαὶ καὶ γενναῖαι ὅπως
αἱ μητέρες των τῆς δοξαμένης ἐποχῆς θὰ
ἐμιμοῦντο τὸ παράδειγμα των καὶ θὰ ἐπρό-
σθεταν ἀκόμη μίαν σελίδα ἡρωϊκῆν εἰς τὴν
νεωτέρην ἱστορίαν τοῦ τόπου μας.

Μία ἀνκεφαλκίωσις τῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων τῶν πλκλιωτέρων Σουλιωτῶν εἰναι ἐπίκαιρος, τὴν μεταφέρω δὲ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν συγχρόνων Ἑλληνίδων τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν πρὸ εἴλοσι περίου ἐτῶν.

ΜΟΣΧΩ ΤΖΑΒΕΛΛΑ

Δὲν φορεῖ οὔτε περικεφαλκίαν, οὔτε ἀσπίδα, οὔτε δόρυ, οὔτε βέλη μαγευμένα καὶ φερέτρας μυθικᾶς. Δὲν εἶναι ἀμαζὼν ἑφιππος, ἀλλ' οὔτε εἰς τακτικὴν μάχην ὀδηγεῖ τοὺς ἄνδρας τῆς πατρίδος τῆς, τοὺς ἀγαπημένους ὑπερασπιστάς.

Ὁ ἀγὼν, τῶν Σουλιωτῶν τότε, ἀγὼν ὑπὲρ τῶν ὅλων. Ὁ Ἀλῆ Πισᾶς σατραπῆς τῶν Ἰωαννίνων ἐπεχείρησε μετὰ ἐπανειλημμένας ἀποπειράς νὰ ὑποδουλώσῃ τὸ ἀνδρεῖον καὶ ἀκαταμάχητον Σοῦλι, διότι ἐθεώρει τοὺς Σουλιώτας ὑπηκόους τῆς σατραπείας του—ἦσαν ἀποικοὶ τῆς Ἠπείρου—ἀλλὰ καὶ διότι ἐφοβήθη διὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπιδρομὰς καὶ μέχρι τῶν Ἰωαννίνων ἀκόμη.

Ὡπλισε λοιπὸν δέκα χιλιάδας ἐκλεκτοὺς Ἀλβανοὺς καὶ ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Σουλίου, μετὰ ματαίωσιν ἀποπειράς δουλιωτάτης, δι' ἧς ἐνόμιζεν ὅτι ἤθελεν ἀναγκάσει τὸ Σοῦλι εἰς παράδοσιν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεδείχθη ἡ αὐταπάρνησις καὶ ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ Λάμπρου καὶ τῆς Μόσχως Τζαβέλλα.

Αὐτὴ ἡρωϊκώτερα καὶ τῆς Σπαρτιάτιδος ἀκόμη μάνας ποῦ εἰς χρόνους ἀρχαίας δόξης εἶπε, δίδουσα τὴν ἀσπίδα πρὸς τὸν υἱὸν τῆς ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς, εἶπε διὰ τὸν υἱὸν τῆς Φῶτον. Ὁ Ἀλῆς τὸν κρατεῖ αἰχμάλωτον καὶ ἡ ζωὴ του θὰ σωθῇ μόνον ἂν παραδοθῇ τὸ Σοῦλι. Λοιπὸν τὸ Σοῦλι δὲν θὰ παραδοθῇ. Τὸ παιδί μου εἶναι παιδί τοῦ Σουλίου καὶ σὰν γλυτώσῃ τὸ Σοῦλι, γλυτῶνει καὶ τὸ παιδί μου, καὶ σὰ χαθῇ τὸ Σοῦλι, ἄς χαθῇ καὶ τὸ παιδί μου καὶ ἐγὼ ἡ ἴδια.

Καὶ ἐνδουθεῖσα τὴν πολεμικὴν τῆς στολὴν ἀνέμενε μετὰ τὰς συντρόφους τῆς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ.

Ἐμείνει τὸ ἔτος 1792 ὡς καὶ ἡ 20 τοῦ μηνὸς ἐκείνου ἡμέρα ἀθάνατος. Οἱ Σουλιῶται ἐμάχοντο ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὀπισθοχωροῦντες καὶ συμπρακτούμενοι εἰς τὴν ὀπισθοχωρητικὴν πορείαν τῶν τὸν ἀναθροῦντα ἐχθρῶν. Ὄταν ἐφθασαν εἰς τὴν Κιάφην ὠχυρώθησαν ὀπίσω εἰς τοὺς βράχους καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τέσσαρας συνεχεῖς ὥρας ἐπυροβολοῦσαν κατ' αὐτοῦ. Ἡ ὑπερβολικὴ ζέστη κατέστησεν τὰ ὄπλα ἄχρηστα καὶ μικρὰ ἀνακωχὴ ἐπῆλθεν ὡς ἐκ συνενοήσεως καὶ εἰς τὰ δύο ἀντιμαχόμενα μέρη.

Οἱ ἄνδρες μας σιγοῦν! θὰ ἐφονεύθησαν, λέ-

γει ἡ Μόσχω. Οὔτε θρήνοι, οὔτε κλαυθμοί, οὔτε ἀπελπισίαι. *Εἶναι ἡ σειρά μας*, ἐπρόσθεσεν. Ὅλοι ὠπλίσθησαν καὶ τὴν ἠκολούθησαν.

Εἶναι ἡ σειρά μας! Τὸ ἐνόησεν ἡ Μόσχω ὅτι αἱ γυναῖκες εἶναι ἡ ὀπισθοφυλακὴ τοῦ μεγάλου στρατοῦ τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς τὴν ἐπίσημον ἐκείνην στιγμὴν, ἡ Μόσχω εἶναι Πυθίαι, ἧτις μετὰ δύο λέξεις τῆς κανονίζει καὶ διαγράφει τὸ μέλλον τῆς γυναικός.

Ὄταν οἱ ἄνδρες μας ἐξασθενήσουν, ὅταν οἱ ἄνδρες μας δὲν ἐπακοῦν, μὴ χάσης πᾶσαν ἐλπίδα, πατρίς μας, μὴ ἀποθαρρυνθῆς, ἀνθρωπότης! Σοῦ μένομεν ἡμεῖς ἡ ἀνεμετάλευτος εἰς τὸν κόσμον δύναμις. Σοῦ μένομεν ἡμεῖς, ὡς ὀπισθοφυλακὴ διὰ τὰς μάχας καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ μέλλοντος.

Ἐὰν φονευθῶμεν, εἶπαν, ὅταν ἐφευγαν, πρὸς τὰς γράϊας μητέρας των, θανάτωθητε μετὰ τὰ παιδιά μας, ἀλλὰ μὴ τὰ παραδώσετε.

Πρὸ τοιαύτης γυναικείας ἀποφασιστικότητος, πρὸ τοιοῦτου θάρρους βλέπομεν ὠχρότερας τὰς σκιὰς τῶν τριακοσίων Σπαρτιατῶν, τῶν σκληραγωγημένων ἐκείνων καὶ ἐμπειροπολέμων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων ἡ φήμη διελαλήθη εἰς τὸν κόσμον ὅλον.

Ἡ Μόσχω Τζαβέλλα ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ Σουλίου γίνεται ἡ σημαιοφόρος τοῦ γυναικείου ζητήματος εἰς τὴν ἀναγεννωμένην τότε Ἑλλάδα.

Τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν Σουλιωτῶν κατὰ τὴν μάχην ἐκείνην καὶ ἰδίᾳ τῆς Μόσχως Τζαβέλλα ἀπεθανάτισαν καὶ δημοτικὰ τραγουδία:

Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Χάρμοβο, δὲν εἶν' ὁ Αἰθασίλης
Νὰ πάρῃς σκλάβους τὰ παιδιά, νὰ πάρῃς ταῖς γυναῖκες,
Εἶναι τὸ Σοῦλι τὸ κακό, 'ς τὸν κόσμον 'ξακουσμένο
Ποῦ πολεμᾷ ἡ Τζαβέλλαῖνα σὰν ἄξιον παλικάρι,
Βαστᾶ φουσκία 'ς τὴν ποδιὰ καὶ τὸ σπαθί 'ς τὸ χέρι

Μόν' εἶν' τὸ Σοῦλι ξακουστό, τὸ Σοῦλι ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιά, γυναῖκες καὶ κοριττίζια
Ποῦ πολεμᾷ ἡ Τζαβέλλαῖνα μετὰ τὸ σπαθί 'ς τὸ χέρι
Μὲ τὸ σπαθί 'ς τὴν ἀγκαλιὰ μετὰ τὸ τουφέκι 'ς τὸ ἄλλο
Μὲ τὰ φουσκία 'ς τὴν ποδιὰ σὰν ἄξιον Σερρασκέρι,
Ἡ κυρὰ Μόσχω χουτᾶξε 'πο πᾶν' ἀπὸ τὴν Κιάφα
Ποῦστε παιδιά Σουλιώτικα καὶ σεῖς οἱ Τζαβέλλαῖοι
Μαζή μου ὅλοι τρέξατε γυναῖκες καὶ κοριττίζια
Τοὺς Τούρκους γὰρ νὰ σφάζατε, σπόρο νὰ μὴν ἀφήσατε.
Νὰ μείνουν χεῖρες κ' ὄρφανά γυναῖκες καὶ παιδιά τους
Νὰ λέν' ποῦ τοὺς ἐσκότωσαν 'ς τὸ Σοῦλι ἡ γυναῖκες.

Η ΧΑΪΔΩ

Αἱ Σουλιώτισες δὲν διέπρεψαν μόνον εἰς τὰ ὄπλα. Πολλὰ ἐφεραν νερὸ κρασί καὶ τροφὰς εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους· ἐφεραν μαζὴ μετὰ αὐτὰ καὶ ὀλίγην ἀγάπην, ὀλίγην φιλανθρωπίαν, καὶ ἀντεπροσώπευαν τὸ καλὸν μέστω εἰς τὰς φρικλεότητας τοῦ πολέμου.

Μιὰς μόνον τὸ ὄνομα μᾶς διέσωσεν ἡ περὰδοσις. Αὐτὴ, ὅταν δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀγωνίζεσθε, ἐπεριποιεῖτο τοὺς πληγωμένους καὶ ἔφερε νερὸ εἰς τοὺς ἐκ τῆς μάχης ἐξηνητημένους.

Ὡνομάζετο Χαΐδω. Ἦτο τόσον καλὴ καὶ τόσον ὠραία καὶ τόσον ἐπιτήδεια εἰς τὰ ὄπλα, ὥστε μόνη ἡ παρουσία τῆς εἰς τὸ στρατόπεδον ἐνεψύχωνε τοὺς μαχομένους.

Τὰ δημοτικὰ ᾄσματα τῶν Σουλιωτῶν ἀναφέρουν τὸ ὄνομα τῆς Χαΐδως καὶ μετὰ ὀλίγας λέξεις προδίδουν τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἐνθουσιασμὸν τῶν ἡρώων τοῦ Σουλίου.

Ἄς ἔρθουν πόλεμον νὰ ἰδοῦν καὶ Σουλιωτῶν τουφέκια
Νὰ μάθουν Λάμπρου τὸ σπαθί, Μπότσαρη τὸ τουφέκι
Τὰ ἄρματα τῶν Σουλιωτῶν, τῆς ξακουσμένης Χαΐδως.

Ὡστε τὰ ὄπλα τῆς Χαΐδως ἔχαιραν φήμην ἰδιαιτέραν καὶ αὐτῆς τὸ ὄνομα ἀναφέρεται μετὰ ὅσον ἐνθουσιασμὸν τὸ τοῦ Μπότσαρη καὶ τοῦ Τσαβέλλα...

Ἡ Χαΐδω, ἡ Σουλιώτις ἀμαζὼν μετὰ τὴν χρυσῆν φέρμελιν καὶ τὰ ἀσημένια ὄπλα, πετᾷ ἀπὸ βράχου εἰς βράχον, ἐνῶ αἱ ἐχθρικοὶ σφαῖραι ἐπιπτον ὡς βροχὴ γύρω τῆς. Αὐτὴ ἐνθαρρύνει τοὺς ἀγωνιστὰς καὶ βρέχει τὰ φλέγοντα χεῖλη τῶν ἐτοιμοθνήτων συντρόφων τῆς, τοὺς ὁποίους ἀνακουφίζει μετὰ βλέμματι συμπαιδείας, μετὰ γλυκὰ λόγια, μετὰ ἐν ποτήριον καὶ μετὰ ἕνα ἐπίδεσμον ἐπάνω εἰς τὰς ἀλγεινάς πληγὰς των. Εἶναι ἡ πρώτη Ἑλληνίς νοσοκόμος ποῦ χωρὶς σταυρὸν εἰς τὸ στῆθος χωρὶς τὴν πεποίθησιν, ὅτι οἱ ἐχθροὶ θὰ τὴν σεβασθῶν, ἀκολουθεῖ τοὺς Σουλιώτας εἰς τοὺς μακροὺς καὶ πολυτετεῖς ἀγῶνας των καὶ εἶναι ὁ καλὸς καὶ παρήγορος ἀγγελὸς των. Εἶναι ἡ μόνη, ποῦ λαμβάνει μέρος εἰς τὸν πόλεμον ὅχι τόσον διὰ νὰ φονεύσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον, νὰ βοηθήσῃ καὶ ὑπηρετήσῃ τοὺς ἐν ἀπογνώσει ἀγωνιζομένους συντρόφους τῆς.

ΑΙ ΣΟΥΛΙΩΤΙΔΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΙΟΥΓΚΙ

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον τὸ Σοῦλι δὲν πίπτει ὁ Ἀλῆ Πισᾶς δὲν κοιμᾶται ἡσυχος. Νέαν λοιπὸν πάλην ἐκστρατεῖαν ἐτοιμάζει μετὰ ἕνδεκα ὅλα ἔτη, κατὰ τὸ 1803, ἀποφασισμένος ἢ ἀπὸ τοὺς Σουλιώτας νὰ ἀπαλλαγῇ ἢ καὶ αὐτὸς νὰ φονευθῇ. Τὸ φρούριον Κιοῦγκι εἶναι τὸ σημεῖον, καθ' οὗ στρέφεται πρῶτον ἡ προσοχὴ τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Σουλιῶται ἐνοοῦν ὀλίγον ἀργὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ καὶ τότε τετρακόσιοι ἄνδρες καὶ διακόσιοι γυναῖκες κατέρχονται τοῦ φρουρίου καὶ εἰς μίαν καὶ μόνην νύκτα κατορθοῦν νὰ ἀνεγείρουν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἰσχυροτάτους προμαχῶνας, ὀπισθεν τῶν ὁποίων μαχό-

μενοι τὴν ἐπύριον κατετρόπωσαν καὶ πάλιν τὸν ἐχθρῶν.

Ὅτι δὲ αἱ γυναῖκες δὲν ἐφείσθησαν οὔτε κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν τῆς ζωῆς, των, ἀποδεικνύεται ὅτι μεταξὺ τῶν ὀκτώ φονευθέντων Σουλιωτῶν, αἱ τρεῖς ἦσαν γυναῖκες.

Δυστυχῶς ἡ νίκη αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία τῶν Σουλιωτῶν. Οὔτε ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν γυναικῶν, οὔτε ἡ ἀποφασιστικότης τῶν ἀνδρῶν νὰ χύσουν μέχρι τῆς τελευταίας τοῦ αἵματός των ραπίδας, δὲν ἤρκεσαν, ὅπως σώσῃ τὸ Σοῦλι. Ὅτι ὁ ἄγριος Ἀλῆς δὲν κατώρθωσε διὰ τῶν ὄπλων, ὁ υἱὸς του Βελῆς τὸ κατώρθωσε διὰ τῆς δουλιότητος καὶ τῆς βίαις. Ἀπέκλεισεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τοὺς εἰς τὸ Κιοῦγκι Σουλιώτας, ὥστε ἀπέβκινεν εἰς αὐτοὺς ἀδύνατος ἡ προμήθειαι τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων. Ἀπέκοψε καὶ πᾶσαν πηγὴν ὕδατος, ἐξ ἧς οἱ ἀνδρεῖοι Σουλιῶται ὑδρεύονταν. Ὁ ἀπεθνήσκον δὲ μάλλον παρὰ νὰ συνθηκολογήσουν, ἐὰν δὲν ἐβλεπταν τὰ μικρὰ καὶ τοὺς γέροντας, νὰ ἀποθνήσκουν ἀπὸ πείναν.

ΔΕΣΠΩ ΜΠΟΤΣΗ

Ἄλλ' ἐὰν τὸ Κιοῦγκι ἐκενώθη, δύο βράχοι ἔμειναν ἀπόρητοι. Τὸ Ζάλογρον καὶ ὁ Πύργος τῆς Ρητινιάσσης.

Ἄς παρακολουθήσωμεν τὴν νύκτα αὐτὴν—εἶναι νύκτα καταιγίδος τοῦ Δεκεμβρίου—τὴν μεγάλην καὶ ἡρωϊκὴν μορφήν τῆς Δέσπως Μπότση. Δὲν εἶναι οὔτε ὠραία, ἀλλ' οὔτε νέκ πλέον. Τὴν τριγυρίζουν αἱ θυγατέρες καὶ αἱ νύμφαι τῆς, οἱ ἔγγονοι καὶ αἱ ἔγγονοὶ τῆς· ἡ Τάσω μετὰ τὰ δύο κοριτσάκια τῆς τὴν Μάρω καὶ τὴν Δέσπω καὶ τὸν μικρὸν τῆς Νάστον. Καὶ ἡ μικροτέρη ἀδελφὴ τῆς Κίτσα, τὸ καμάρι τοῦ σπητιοῦ των, ἡ Κίτσα ἡ λεβεντοπούλα, ἡ μικροκνηδρεμένη, μετὰ τὸ Νικολὸν στὴν ἀγκαλιὰ. Ἡ Σόφω καὶ ἡ Πανάγω αἱ δύο νύμφαι τῆς Δέσπως, μετὰ τὰ μικρὰ των.

Σιγὴ βασιλεύει εἰς τὸν Πύργον τοῦ Δημοῦλα

Ἡ Δέσπω περίλυπη βλέπει τὰ παιδιά τῆς καὶ ἔπειτα τοὺς ἀπέναντι βράχους, ὅπου μάχονται οἱ υἱοὶ καὶ ὁ ἄνδρας τῆς.

Αἶφνης φωναὶ ἄγρια καὶ ἀλαλαγμοὶ ἀκούονται.

Αἱ σφαῖραι συρίζουν γύρω εἰς τὸν Πύργον. Αἱ θύραι κλονίζονται καὶ κτυποῦνται μετὰ λυσσώδη ὀρμήν. Αἱ γυναῖκες τρέχουν ἀμέσως εἰς τῆς πολεμίστρας. Κάθε σφαῖρά των ρίπτει καὶ ἕνα ἐχθρῶν. Ἄλλ' αἱ σφαῖραι ἐξηνητήθησαν καὶ μόνη ἡ πυρῆτις μένει.

Τότε συνέβη εἰς τὸν Πύργον μεγάλη καὶ ἐπίσημος τῆς πατρίδος τελετὴ. Ἡ Δέσπω μετὰ τὴν

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΠΑΙΤΟΥΣΑ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

(Γελοιογραφία 'Αγγλ. φύλλου)

φωτοστεφάνην τὴν μαρτυρικὴν κυλῆει εἰς τὸ μέσον τοῦ πύργου τὸ βρέλι μὲ τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν κυκλῶνει μὲ τὰς θυγατέρας καὶ μὲ τὰ μικρὰ τῆς : Τί θέλετε, παιδιὰ μου ; θάνατον δοξασμένον ἢ ἀτιμὴν ζωὴν ; Θάνατον, μάννα, ἀνακράζουσι ὄλοι, καὶ σφίγγουσι τὰ παιδιὰ των εἰς τὰ στήθη των καὶ ἀνταλλάσσουσι μεταξὺ των τὸ τελευταῖον φίλημα.

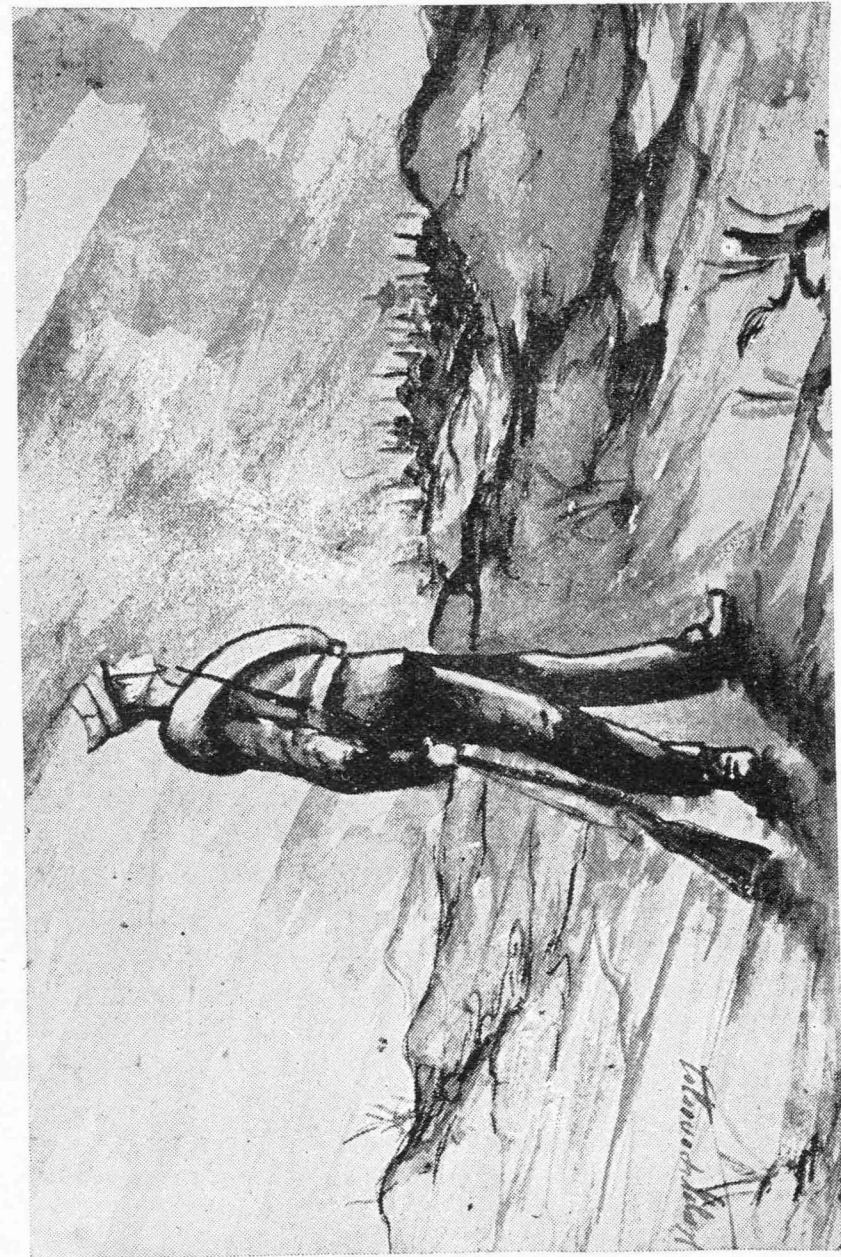
Οἱ ἐχθροὶ ἔξω θριαμβεύουσι. Ἐνα κτύπημα ἀκόμη καὶ ὁ πύργος εἶναι ἰδικὸς των. Ἄλλ' ἔξαφνα κἀτι ὡς βροντὴ ἀπκισίᾳ κλονίζει τὸν βράχον καὶ τὸν πετᾶ ὡς πυροτέχνημα τεράστιον μέσα εἰς φλόγας καὶ εἰς καπνὸν πρὸς τὰ ὕψη. Ἡ Δέσπω ἔχει θέσει φωτιὰ εἰς τὴν πυρίτιδα. Ὁ πύργος τότε μὲ ὄρμην κατέρρευσε καὶ ἐπλάκωσε κάτω ἀπὸ τὰ ερείπια του ὄλον τὸν πολυάριθμον στρατὸν ποῦ ἐπολιόρκει ὄλον τὴν νύκτα πέντε μόνον γυναῖκας καὶ ἄλλα τόσα παιδιὰ.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἀνδρίας τῆς Δέσπωσης μνημεῖον εἶναι τὸ σωζόμενον περὶ αὐτῆς δημοτικὸν τραγεῦδι.

Ἄγος θαρὺς ἀκούεται, πολλὰ τουφέκια πέφτουν.
Μῆνα εἰς γάμον ρίχνονται ; μῆνα κι' εἰς χαροκόπι ;
Οὐδὲ εἰς γάμον ρίχνονται, οὐδὲ κι' εἰς χαροκόπι.
Ἡ Δέσπω κάνει πόλεμον μὲ νύμφαις καὶ μ' ἐγγόνια.
Ἀρβανιτὰ τὴν πλάκωσε 'ς τοῦ Δημουλά τὸν πύργου.
Γεώργκινα, ρῆξε τ' ἄρματα· δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Σούλι·
Ἐδῶ εἶσαι σκλάβου τοῦ Πισᾶ, σκλάβου τῶν Ἀρβανιτῶν

.....
Ἡ Δέσπ' ἀφένταις Λιάπιδαις δὲν ἔκαμε, δὲν κάνει.
Δαυλι' 'ς τὸ χέρι ἀρπάξε, κόραις καὶ νύμφαις κράζει·
Σκλάβους Τουρκῶν μὴ ζήσωμεν' παιδιὰ, μαζὶ μ' ἐλάτε!
Καὶ τὰ φυσέκια ἀναψε, κ' ὄλοι φωτιὰ γενήκαν.

(Fauriel Chants Populaires.)

Ο ΦΡΟΥΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΔΑ

Φίλη Κυρία Dora. "Όταν πρό ενός μηνός υπεσχόμην εις την Πρόεδρον του Αυστριακού Συνδέσμου ότι θα σάς καθίστων ενήμερον της γυναικείας δράσεως ενταῦθα, δὲν εφανταζόμην πόσα και ὅποια γεγονότα ἐμελλον νὰ ἐξελιχθῶσιν εις τὴν πατρίδα μου. Εἶναι τοιαῦτα, ὥστε ἐπρεπε νὰ ἦμαι γεννημένη ποιήτρια, ὅπως ἐξωτερικεύσω τὸν ἐνθουσιασμὸν ὑφ' οὗ καθ' ἅπαν τὸ Πανελλήνιον διαπνέονται ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Ἐάν τις ἀνεσταίητο ἐκ τῶν νεκρῶν δὲν θὰ ἠσθάνετο βεβαίως τὴν ἀγαλλίασιν, ἣτις πληροὶ ὄλων τὰ σιγήθη. Ναί, νεκρανάστασις εἶναι δι' ἡμᾶς ἡ ἀνόρθωσις τῆς πατρίδος μας, ἡ ἀποκατάστασις αὐτῆς εις τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν, δι' ἣς και μόνης ὡς ἐκ τῆς τέφρας θ' ἀναζήσωμεν Ἐἰς και μόνος στοχασμὸς, ἐν μοναδικῶν αἰσθημάτων πάλλεται εις τὰς καρδίας ὄλων τὸ νὰ ἰδῶμεν και πάλιν ἐνδοξὸν τὴν Ἑλλάδα μας· τὸ νὰ δυνηθῶμεν νὰ προσβλέπωμεν μεθ' ὑπερηφανείας τοὺς ἐπὶ μακρὰ ἔτη συκοφαντούντας και παραγνωρίζοντας ἡμᾶς· τὸ νὰ ἦμεθα ὑπερήφανοι διὰ τ' ὄνομα ὅπερ φέρομεν, και νὰ ξεπλύνωμεν ἀπαξ ἅπαντες τὸ στίγμα ὅπερ μᾶς προσήψεν ὁ ἀτυχῆς πόλεμος τοῦ 97. Εἶθε νὰ ἐπιτύχωμεν ἐκεῖνο ὅπερ ἔλεγεν ὁ Goethe περὶ τῶν Σκώτων «ὅτι και βαδίζοντες ἀκόμη ἔχουν συνείδησιν ὅτι ἀνήκουσιν εις ἰσχυρὸν ἔθνος». Ἐάν ἦσθε ἐδῶ, σείς ἡ κατ' ἐξοχὴν Φιλελληνίς, ἣτις οὐδέποτε ἀπελίπισθητε περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐχαίρετε χαρὰν μεγάλην, ἀντιλαμβανομένη τὸ θάρρος, τὴν ἀποφασιστικότητα και τὴν μεγαλοφυΐαν μεθ' ἣς ἀπεδύθημεν εις τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ἐπὶ αἰῶνας ὑπὸ βαρὴν ζυγὸν στεναζόντων ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας. "Όλοι ἐξ ὄλων τῶν χωρῶν ἐνθα οἰκοῦσιν Ἑλληνας ἔσπευσαν προθύμως εις τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος· ὅλοι ἀφθόως χορηγοῦσι διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς· ὅλοι ἐργάζονται εις νοσοκομεῖα, και τὰς οἰκίας των ἵνα ἐφοδιάσωσι τοὺς μαχομένους και πληγωμένους μετὰ τὰ πρὸς θεραπείαν και θέρμανσιν χρειώδη· ὅλοι τρέχουν εις τὰς οἰκίας τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων, ὅπως παράσχωσιν αὐταῖς τὰ πρὸς συντήρησιν μέσα ποριζόμενα τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα ἀπὸ τὰς πλουσίας συνδρομᾶς, τὰς ὁποίας οἱ ἅπανταχοῦ Ἑλληνας χορηγοῦσι. Καμμία μητέρα, και ἂν ἐνδομύχως θλίβεται και ἀνασυχῆ, δὲν γογγύζει διὰ τὴν εις τὸν ἱερὸν ἀγῶνα συμμετοχὴν τῶν τέκνων της, τὰ ὅποια πρῶτα χωροῦσιν εις τὸ πεδίον τῶν μαχῶν ὅσον και ἂν ἦσαν καλοσυνειδημένα, ὅπως ἐμπνεύσωσιν εις τοὺς ἀπλουστέρους τὸν ἐνθουσιασμὸν και τὸ θάρρος αὐτῶν. Οἱ τραυματῆται οὐδ' ἕνα

στεναγμὸν ἀφίρουν ν' ἀκουσθῆ, παραπονοῦνται δὲ μόνον διότι ἐνεκα τῶν πληγῶν των, δὲν δύνανται νὰ παρακολουθήσωσι μέχρι τέλους τὸν πόλεμον. Βασιλικὴ οἰκογένεια, στρατοί, κληρὸς, ἄνδρες και γυναῖκες ὅλοι ἔχουν ἀδελφωθῆ, ὅλοι ἕνα μόνον πόθον τρέφουν τὸ νὰ λυτρώσωσιν τοὺς ὑποδούλους ἀδελφούς και νὰ ἰδοῦν τὴν πατρίδα των ἐνδοξὸν και μεγάλην. Καὶ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἐπὶ τσαῦτα ἔτη ὑβριζόμενοι και περιφρονοῦμενοι! εἴμεθα ἡμεῖς οἴτινες και ὑπὸ διαφόρων τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαβιοσάντων ὁμοειδῶν εἶχομεν ἐγκαταλειφθῆ, διότι ὁ ὑπὸ τῶν ἐβραίων και τῶν ἄλλων συμφεροντολόγων πληροῦστος τύπος παρεμόρφωσε και διέστρεψε τὰ πάντα: ὃ τὸ αἰσθημα τῆς ἐθνικῆς ἐντροπῆς εἶναι ἐν τῶν μικροτέρων και διὰ τοῦτο δοξάζομεν τὸν Θεὸν τὸν ἐμπνεύσαντα εις τὸν πρωθυπουργὸν μας ὅχι μόνον τὴν ἰδέαν ἀλλὰ και τὴν δύναμιν τῆς συμμαχίας ταύτης δι' οὗ και πάλιν θέλομεν ἀναλάβει ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, τὴν ἐμπρέπουσαν ἡμῶν θέσιν. Ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Σᾶς, στέλλω τὴν Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν, ἐν ἣ θέλετε παρακολουθήσει τὰ τῆς γυναικείας δράσεως, και ὀλίγας ἐλληνικὰς ἐφημερίδας ἐν αἷς περιλαμβάνονται αἱ τελευταῖαι νίκαι τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν, μετὰ τὴν παράκλησιν νὰ μεταφράσητε τὰ οὐσιωδέστερα χάρειν τῶν συναδέλφων σας τοῦ Αὐστριακοῦ συνδέσμου.

ΕΥΦΡ. Θ. ΚΕΤΣΕΑ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

"Όταν ὁ βασιλεὺς Πέτρος ὁ Α' ἦτο ἀπλῶς Πέτρος Καραγεώργεβιτς, και ἐκατοῖκει μετριοφρόνως εις Παρισίους, εἶχε μεταφράσει εις τὴν Σερβικὴν τὸ περὶ Ἑλευθερίας σύγγραμμα τοῦ Stuart Mill, εις τὸ ὅποσον ἔγραψε και πρόλογον. Ἐξ αὐτοῦ ἀποσπῶμεν ὀλίγας χαρακτηριστικὰς γραμμᾶς.

Τι ἐστὶ ἐλευθερία.

Ἐξ ὄλων τῶν ἀρχῶν αἰτινες ἐκδηλοῦνται εις τὴν ζωὴν ἀτόμου, ἢ λαοῦ, ἢ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος, οὐδεμία ἔχει τόσην ζωτικότητα, ὅσον ἡ τῆς ἐλευθερίας.

"Ἐμφυτιος νόμος δίδει εις ἕκαστον ἀνθρώπον τὸ δικαίωμα τοῦ διαθέειν ἑαυτὸν, και ἀκολουθεῖν τὰς ἰδίας αὐτοῦ κλίσεις κατ' ἀρέσκειαν.

Μόνον ὁ ἐλεύθερος ἀνθρώπος δύναται νὰ ἐξουσιᾶσῃ ἑαυτὸν, νὰ ἀναπτύξῃ τὰ φυσικὰ αὐτοῦ χαρίσματα, και νὰ φθάσῃ εις ἐνεργὸν συνείδησιν τῶν δικαιωμάτων και ὑποχρεώσεων αὐτοῦ.

Μόνον ὁ ἐλεύθερος ἀνθρώπος εἶναι εις κατά-

στασιν, νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν ἰδίαν του θέλησιν, νὰ παλαίσῃ πρὸς βελτίωσιν ἑαυτοῦ, νὰ ἀγωνισθῆ ἐν καιρῷ εὐτυχίας, και δυστυχίας ὑπὲρ τοῦ λαοῦ εις ὃν ἀνήκει. Ἡ ἐλευθερία ἔθρους στήριζεται ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀτόμων, αἵτινα ἀπαρτίζουσιν αὐτό.

Ἡ ἐλευθερία εἶναι διὰ τὰ ἔθνη και τὰ ἄτομα πηγὴ πάσης προόδου και ἀρετῆς. Παρὰ τοῖς ἐλευθέροις λαοῖς αἱ ἀρεταὶ ἀναπτύσσονται ταχύτερον, ἰσχυρότερον, ἁρμονικώτερον, ἢ παρὰ τοῖς ὑποδούλοις.

Εἰς τὰς ἐλευθέρας χώρας ὅλα τὰ ἐλαττώματα καθίστανται φανερά, και ἐπομένως τὰ κακῶς ἔχοντα εἶναι θεραπεύσιμα. Φυσικῶς και ἠθικῶς ἐλεύθερα χώρα ἀναπτύσσει τὴν ἰσχύν αὐτῆς, και τὴν εὐζωίαν φυσιολογικῶς: καθίσταται ἱκανὴ νὰ συνεργασθῆ μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, και νὰ φθάσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλοκληρῶν πρὸς τὸν ὑψιστον και τελικὸν σκοπὸν, δι' ὃν προορίζεται.

Διὰ πᾶν ὅ,τι ὑπερηφανεύεται ὁ νεώτερος πολιτισμὸς, πᾶν ὅ,τι ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐξαπλώνει τὴν ἀγάπην, και τὴν ἀδελφότητα, πᾶν ὅ,τι τελειοποιεῖ τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου ζωὴν, και ἀνυποῖ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ἀξιοπρέπειαν, οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰ μὴ ἐν και μόνον: ὁ καρπὸς τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας.

Κατὰ μετάφρασιν

ΑΙΚ. Β. ΚΑΤΣΥΦΟΥ

ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΟΠΤΑΣΙΑ

Λοιπὸν ξεχάνονται δεινὰ
και τόση καταφρόνια;
λοιπὸν γυρίζουσε ξανά
λησμονημένα χρόνια;

Λοιπὸν ἀλήθεια πῶς γελᾷ κι' ἡ μαύρη γῆ τοῦ πόνου,
ὅπου τὴν ἀπεμάρανε φαριμακωμένο χνῶτο;
λοιπὸν ἀλήθεια πῶς κι' ἡμεῖς 'στὸ πέραςμα τοῦ
[χρόνου
τορπίλη Βότση 'κάναμε τὸ ψαριανὸ μπουρλότο;

Λοιπὸν ἀλήθεια πῶς μικρὸ τῆς Ὑδρας παλληκάρι
'ξύπνησε μ' ἀστραπόβροντα τὸν ἴσκιό τοῦ Κανάρη;
'Αλήθεια πῶς ἀλάλαξαν ἐλεύθεροι και δούλοι,
και σὲ φλεγόμενα νερά
τάρχαϊα τραγουδοῦν Ψαρά,
τὴν Ὑδρα τοῦ Μιαούλη;

'Αλήθεια πῶς Ἑλευθερίᾳ
φωτῆις ἀναρριπίζει,
κι' ἀπὸ νερὸ κι' ἀπὸ στεριά

'Ελληνικὴ παλληκαριά
χαρμόσυνη σαλπίζει;

'Αλήθεια πῶς πετοῦν αἰτοὶ
δικέφαλοι μετὰ Νίκη,
πῶς μπαίνουν νικηταὶ Σταυροὶ
μετὰ 'στὴ Θεσσαλονίκη,
και στέκει και προσεύχεται Βασιλικὴ πορφύρα
'μπροστὰ σὲ τάφο μάρτυρος, ὅπου σκορπίζει μῦρα;

'Αλήθειαις 'βγήκαν ὄλ' αὐτὰ
κι' ἐλεύθεροι μᾶς χωρετῆ
και τῶν Ψαρῶν ἡ ὄραχη.

Κι' ἡ νέα πλάσις κι' ἡ φυλὴ
ἐμᾶς προγόνους; θὰ καλῆ,
ἐμᾶς προγόνους θᾶχη.

«Ρωμῆος»

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

ΑΠΛΩΘΗ Η ΑΣΠΡΟΓΑΛΑΝΗ

Τ' εἶν' ἡ ἀντάρα κι' ἡ βουή; ποῦ ἀχολογοῦν οἱ λόγγοι;
κι' ἡ ἰσχυρὴ τρεμάμενος στέκονται κι' ἀφιγκροῦνται!!
'Ο Ἄσπροφρόδης "Ὀλυμπος φυλώνει τὴν κορφή του,
νὰ ἰδῆ κάτω στῆς ρίζες του μπᾶς και χαλαίει ὁ κόσμος;
Μπᾶς γίνεται κατακλισημὸς; Γὰ πλάκωσε πλημμύρα;
Γὰ ἀνεβήσαν τὰ νερά, νὰ πνίξουν τοὺς ἀνθρώπους;
'Αστράφτει ἡ γῆ, και κεραυνοὶ μετὰ μάνιασμα βουίζουν,
κι' ἀπὸ τὸ ἀντιλάλημα τρέμουν τὰ κορφοβούγια.
Και κορηχτὸς σηκώθηκε σκεπάστηκαν οἱ κάμποι.
'Η "Ὀσσα ἠγνάντια στέκεται. Ἡ "Ὀσσα ἡ ἔλακουμένη,
ποῦ τοὺς Κενταύρους ἔθρεψε τὰ παλαιὰ τὰ χρόνια,
και στῆς δροσιῆς τῆς γύρας κλεφτόπουλα λεβέντες.
Χαρούμενη, περήφανα στὸν "Ὀλυμπο φωνάζει
«Δὲ βλέπεις, γέρο-"Ὀλυμπε, τί μέρα ξεμερῶνει!!
'Ακου τὸ ποδοβολητό, ἀκου και τὴν ἀντάρα.
Δὲς τί μαυρίλα σκέπασε τὸν κάμπο πέρα, πέρα,
και τί κνηγὴ γίνεται, ποιοὶ ροβολοῦν και φεύγουν;
Πετᾶνε χᾶμου τ' ἄρματα τὰ χιλιοντροπιασμένα!
μετὰ αἵματα παρθενικά, κι' ἀπὸ σφαγῆς γερόντων,
ἀπὸ παπάδων φονικά, κι' ἀπὸ μαγᾶδων δάκρυα!
'Ὀλα μαζὺν πλημμύρισαν... Ὁ Πλάστης κάνει κρῖσι.
Πέρα τὸ μεσοφῆγαρο τὸ αἰματοβοτυγγμένο,
δὲ ἐπέρασε, φωτιά... κατὰ... τυρανία...
στὴ γῆ, δὲς, τώρα σέρονται, τὰ χῶματα σαρώνει,
και πάει μετὰ φόβο νὰ χυθῆ, νὰ κρύψῃ τὴ νεροπὴ του,
'Ὀπου ἡλιος ψῆγει τὸ φωμὶ, κι' ἡ θάλασσα τ' ἄλατι.
'Απλώθη ἡ ἀσπρογάλανη ἡ σταυροστολισμένη,
δλόλαμπρο μετέωρο τὸν κόσμο νὰ φωτίσῃ!
Πᾶσο τῆς σέρονε μετὰ τιμὴ τοῦ θρόνου τὸ βλαστάρι,
και μάνιας κάθε Ἑλληνικῆς τὴν πονεμένη γέννα.
Τὸ δρόμο τους τὸν τίμο ἢ δόξα συντροφεύει...
Ζωνάνεψαν τὰ δνεράτα σκλαβῆδες αἰώνων πέντε...
Στὸν Παρθενῶνα ἔχει ἀρχή, κι' ἡ ἄκρα τῆς θὰ φτάσῃ
ἀπάνω στὴν Ἐπιτάλοφο, τοὺς θόλους τῆς Ἁγία-Σοφῆας
τρισένδοξου; κ' ἐλεύθερος... μ' ἀγάπην νὰ σκεπάσῃ.

ΑΙΚ. Β. ΚΑΤΣΥΦΟΥ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ

‘Ο Βίος του.—‘Ο θάνατός του.—Τὰ θαύματά του.—Πώς ἐπροστάτευσε τὴν Θεσσαλονίκην.—Ποῦ εὐρίσκειται τὸ Λειψάνον του.—Τὸ ἀναβλύζον μῦρον.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς κατ’ αὐτὰς μεγάλης ἐορτῆς τοῦ μεγαλομάρτυρος Ἀγίου Δημητρίου, ἣτις συνέπεσε κατὰ θεῖαν βούλησιν μετὰ τὴν ἔνδοξον ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μας καὶ θριαμβευτικὴν εἰσοδὸν εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Μακεδονίας Θεσσαλονίκην, τὴν πατρίδα τοῦ μεγάλου Ἀγίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφυλκίσθη ἐμκρτύρησε καὶ ἐφρονεῦθη, ἐνομίσκαμεν ἐπίκαιρον γὰρ δημοσιεύσωμεν τὰ τοῦ βίου του καὶ τῶν μκρτυριῶν του, ἐκ τῆς ἀψευδοῦς καὶ ἀδικριλονεικῆτου ἱστορίας τῆς ἐποχῆς του, ἣτις διεφύλαξεν ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸν μεγαλομάρτυρα συμβάντα καὶ ὅλα τὰ ὑπ’ αὐτοῦ γενόμενα θαύματα.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατακτηθείσης τῆς Θεσσαλονίκης πρώτην ἡμέραν σήμερον οἱ Θεσσαλονικεῖς θὰ ἐορτάσωσιν εὐφροσυνῶς τὴν ἐορτὴν τοῦ Πολιοῦχου Ἀγίου των, τελοῦντες δοξολογίαν ἐν αὐτῷ τῷ σωζομένῳ κατὰ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, τῷ μεταβεβλημένῳ μὲν σήμερον εἰς τζαμίον, ἐν τῷ ὁποίῳ σώζεται ὁ τάφος τοῦ ἐνδόξου καὶ μεγαλομάρτυρος Ἀγίου, τὸν ὁποῖον ἀπειροὶ ἀπ’ ὅλης τῆς Μακεδονίας τρέχουσιν εὐσεβεῖς καὶ ὁρθόδοξοι χριστιανοί, ὅπως προσκυνήσωσι καὶ παραλάβωσι δρᾶκα χωματός, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται θεραπεύοντα ἀπὸ βραδείας καὶ ἀνιάτους ἀσθενείας. Πρὸ τινων δὲ ἐτῶν, χάρις εἰς τὰς δραστηρίους ἐνεργείας τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ τότε διαμένοντος διδασκάλου τῆς Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Πέτρου Πικραγεωργίου ἀνεκκλύθησαν ἐν τινι κιβωτίῳ μεταξὺ ἄλλων καὶ διάφορα μέλη τοῦ Τιμίου Λειψάνου τοῦ Ἀγίου Νέστωρος, ἐν οἷς καὶ μικρὸν τι ὄστρον, ὅπερ φάνηται ὅτι εἶνε φάλαγγξ τοῦ μικροῦ δακτύλου, καὶ τὸ ὁποῖον φέρει δακτύλιον χρυσοῦν. Ἐπίσης δὲ καὶ τεμάχια τοῦ Ἀγίου Δημητρίου καὶ μῦρον ἐκ τοῦ Ἀγίου αὐτοῦ σώματος ἐξεληθόν.

Ἐν τῷ αὐτῷ Νεκρῷ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ἐνθα ὁ τάφος αὐτοῦ, εἶνε βεβαιωμένος ὅτι ὑπῆρχεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον πολλοὶ ὑπάρχουσιν ἱστορικαὶ μκρτυρίαι ὅτι ὑπάρχει καὶ μέχρι σήμερον ἂν ὅχι ὀλόκληρον, ἀλλὰ τοῦλάχιστον πλείστα αὐτοῦ μέρη.

Μετὰ ποίου ρίγους συγκινήσεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ ποίας θείας ὑπερηφανείας θὰ εἰσηλθε

ἐν τῷ περικκλεστέῳ Νεκρῷ ἢ Α. Υ. ὁ Διάδοχος τῆς Ἑλλάδος Κωνσταντῖνος, ἡ ἐνσάρκωσις τῆς Ἑλληνικῆς καὶ χριστιανικῆς ιδέας, νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος, ἵνα καθαρῶς διὰ τοῦ συμβόλου Του, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τὸ ἱερόν τοῦ Νεκρῷ ἔδαφος, κλίνη δὲ εὐλαβῆς γόνυ μετὰ τῆς νικηφόρου στρατιᾶς του ἐπὶ τοῦ Ἀγίου χώματος, τοῦ κκλύπτοντος τὸ σεπτὸν τοῦ Μεγλομάρτυρος λείψνον καὶ ἀναπέμψῃ πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου ὕμνον καὶ δοξολογίαν διὰ τὴν Νίκην τοῦ Ἔθνους του, τὴν ὁποίαν ἤρατο διὰ τῆς θείας δυνάμεως τοῦ ἀθλοφόρου Ἀγίου, ἀντλήσῃ δὲ ἐξ αὐτοῦ νέαν ἰσχὺν καὶ ρώμην διὰ τὸν μέλλοντα δρόμον του.

Πότε ἤκμασεν.

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἐγεννήθη ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἤκμασε κατὰ τὸ ἔτος 290 ἢ 296 κατ’ ἡν ἐποχὴν ἡ ἐκκλησία εὐρίσκειτο ἐν διωγμῷ. Κατήγετο ἐξ ἐπισήμων Μακεδόνων προκρίτων τῆς μεγαλοπόλεως. Ἦτο εὐγενῆς τὴν ψυχὴν καὶ ὠραιοτέρος κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφήν ὅλων τῶν συνομηλικῶν του, εἶχε δὲ κλίσειν εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα, εἰς ἃ ἤσκητο, διότι ταῦτα ἐτίμων τοὺς νέους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

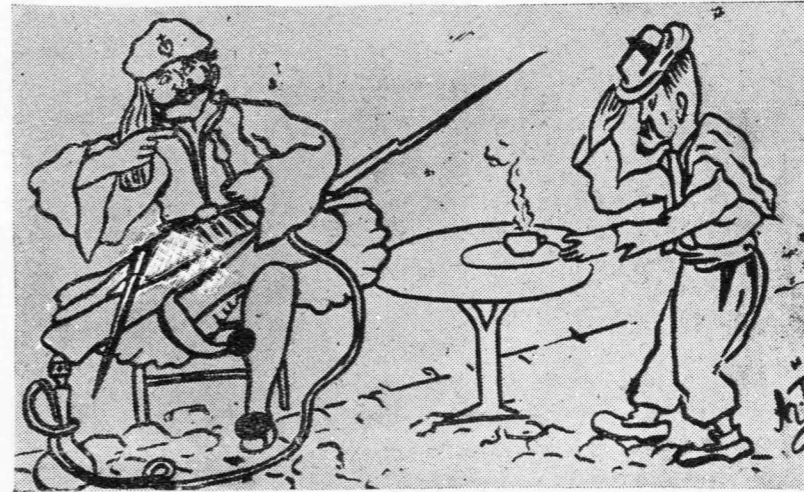
Ἡ ἀνδρεία του, ἡ ἐνάρετος νεότης του, ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν Δικαιοσύνην καὶ ἡ ἀποστροφή του πρὸς τὴν ἀδικίαν τὸν εἶχον κάμει διάσημον ὄχι μόνον εἰς τὴν πατρίδα του Μακεδονίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ρώμην.

Ἐν Ρώμῃ ἐβασίλευε τότε ὁ Μάξιμιανός, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τοῦ Βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ὅστις δυσσεβὴς καὶ ἀπάνθρωπος δὲν ἤθελε καὶ νὰ ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, παντὸς δὲ χριστιανοῦ ἐζήτει τὴν ἐξόντωσιν.

Ἀκούσας περὶ τὸ ὄραϊόν καὶ ἐναρέτου νέου, τὸν ἐτίμησεν ὑπὲρ ὅλους τοὺς ἀρχοντας τῆς Θεσσαλονίκης, ὀνομάσας αὐτὸν δοῦκα ὀλοκλήρου τῆς Θεσσαλίας.

Ἐν ὅσῳ ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἦτο ἄσημος εἰς τὴν πατρίδα του, ἐφάνητο πρὸς ὅλους εἰδωλολάτρης, κρυφίως δὲ μόνον ἐλάτρευε τὸν θεὸν καὶ ἀληθινὸν Θεόν. Ἀφ’ οὗτου ὅμως ἔλαβε τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν τιμὴν τοῦ μεγιστάνος ἐφκνέρωσε τὴν ἀληθῆ λατρείαν του καὶ διεκήρυξε τὴν χριστιανικὴν του πίστιν.

Ὁ αἰμοχαρὴς αὐτοκράτωρ Μάξιμιανός ἐπισκεφθεὶς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ μαθὼν ὅτι ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἐδίδασκε τὸν χριστιανισμόν, διέταξε καὶ συνέλαβον αὐτόν, ὃν ἐφυλάκισαν

Ο ΚΑΦΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΦΚΕΤ

εἰς σκοτεινὸν τι πικριὸν λουτρόν κείμενον πλησίον τῆς κατοικίας τοῦ Μάξιμιανου.

Ἐν τῇ μέθῃ τῆς δόξης καὶ τῶν ἀπανθρώπων αὐτοῦ ἔργων διατελῶν ὁ Μάξιμιανός, ἠθέλησεν ἵνα εἰς τὸ εὐρύχωρον τῆς Θεσσαλονίκης στάδιον τελέσῃ ἀγῶνας καὶ δι’ αὐτῶν ψάλλῃ τὰ κατ’ αὐτὸν νικητήρια, ἅτινα κατὰ τῆς θρησκείας τοῦ Ἐσταυρωμένου ἦρε. Κήρυκες λοιπὸν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Θεσσαλονίκης διέτρεχον καὶ ἀνήγγελλον τὴν ἑναρξιν τῶν ἀγῶνων.

Τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἀγίου.

Πᾶν ὅ,τι ὠραιοῦν, πλούσιον καὶ ἐπιδεικτικὸν εἶχεν ἡ πόλις συνέτρεξεν ἐκεῖ. Πλείθος ἀπειρον ἀνθρώπων πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας συνέτρευσεν, ὅπως ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν σαλπίγγων καὶ τῶν τυμπάνων ἴδωσι κατακρεουργούμενα τὰ θύματα τῆς κακεντρεχοῦς καὶ χριστιανικοῦ αἵματος διψώσης καρδίας τοῦ τέρατος τούτου τῆς Ρώμης. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν δὲ πολλῶν καὶ διαφόρων ἄλλων παλαισμάτων αἴφνης ἀγέρωχος καὶ ὡς ὄρος περιπκτοῦ ἀνεφάνη εἰς τὴν κονίστραν τοῦ σταδίου ὁ πανίσχυρος καὶ τρομερὸς παλαιστής Λυαῖος, προσκκλῶν διὰ κήρυκος τὸν θέλοντα νὰ παλαίτῃ μετ’ αὐτοῦ. Ἄλλ’ οὐδεὶς προσέβηκε, διότι καὶ μόνον ἡ θεὰ τοῦ πελωρίου ἐκείνου καὶ κινουμένου κολοσσοῦ, προῦξένηε τοῖς πᾶσι τὸν τρόμον καὶ τὸν πανικόν. Τότε ὁ Μάξιμιανός εὐνοῶν τὸν Λυαῖον καὶ γνωρίζων τὴν φημισμένην αὐτοῦ δύναμιν ἐπιθυμῶν δὲ νὰ ἐξευτελίσῃ τοὺς χριστιανούς διὰ τοῦ πρὸς τὸν Λυαῖον ἀγῶνος ἐνώπιον ὅλων

ἐκείνου τοῦ πλήθους τοῦ ἐκεῖ συναθροισθέντος καὶ νὰ προσβάλλῃ τὸν Θεὸν αὐτῶν, τοῦ ὁποῖου ἐζήτουν τὴν ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν, προσκκλεῖ διὰ κήρυκος καὶ πάλιν εἰς μονομαχίαν τοὺς χριστιανούς. Μεταξὺ τοῦ ἀπειραρίθμου ἐκείνου καὶ ἀσφυκτιῶντος πλήθους ὑπῆρχε καὶ νεανίσκος τις, οὐτινος ἡ γλυκεῖα μορφή καὶ ἡ παρθενικὴ χάρις καθίστα αὐτὸν ἀγαπητὸν τοῖς πᾶσι. Ὁ νεανίσκος οὗτος ὀνομάζετο Νέστωρ καὶ διετέλει μαθητὴς τοῦ Ἀγίου Δημητρίου. Οὗτος ἐνοήσας τὸ πνεῦμα ὑφ’ οὗ ὠθούμενος ὁ αὐτοκράτωρ προσκκλεῖ τοὺς χριστιανούς εἰς μονομαχίαν, σπεύδει εἰς τὴν φυλακὴν εὐρίσκει τὸν Δημήτριον, τὸν παρακκλεῖ καὶ ζητεῖ τὰς εὐχὰς του διὰ νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τὸν Λυαῖον.

Ὁ Δημήτριος εὐλογῆσας τὸν Νέστωρα ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνισχύσας αὐτὸν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνικητοῦ ὅπλου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

—«Θάρρει, τῷ λέγει, ὕπαγε, μονομάχησον καὶ τὸν Λυαῖον νικήσεις καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ μκρτυρήσεις».

Θεὸς τοῦ Δημητρίου βοήθει μοι.

Ὁπλισθεὶς οὕτω διὰ τῶν εὐγῶν τοῦ διδασκάλου του ὁ μικρὸς μὲν ἀλλ’ ἀτρόμητος Νέστωρ τρέχει, πηδᾷ ὡς ἔλαφος καὶ ταχὺς ἐπιφάνηται εἰς τὸ στάδιον, ἀναδεχόμενος τὸν κατὰ τοῦ ἀντιχρίστου Λυαίου ἀγῶνα. Οὐδὲ ὅπως πτοεῖται ἐπὶ τῇ θεῃ τοῦ Λυαίου, τοῦ σαρκίνου ἐκείνου κολοσσοῦ, ἀλλ’ ἀποκρούων τὰς ἐπιθέσεις αὐτοῦ ἀναφωνεῖ: «Θεὸς τοῦ Δημητρίου βοήθει μοι». Καὶ ὡς ἀστραπή διαπερᾷ διὰ ξίφους

θανασίμως τὸν Λυκίον, ὅστις πίπτει καὶ ἐκ τῆς πτώσεως αὐτοῦ σείεται ὀλόκληρον τὸ στάδιον. Πίπτει ὁ Λυκίος καὶ μετὰ τῆς αἰσχροῦ καὶ ἀτιμωτικῆς αὐτοῦ πτώσεως πίπτει ἡ Ρωμαϊκὴ γοητεία, πίπτει ἡ ἐπιρμένη ὄφρυς τοῦ Μαξιμιανοῦ, συμπαρασύρουσα καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἄμμου θεμελιωμένον οἰκοδόμημα τῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς νικητριά καὶ τροπαιοῦχος ὑψοῦται ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ νίκη αὕτη τοῦ Χριστοῦ, ὁ θρίαμβος ὃν ἤγειρεν ἡ θρησκεία τοῦ Θεοκνήτου διὰ τοῦ νεαροῦ Νέστορος καὶ ἰδίᾳ διὰ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου συνεπέφερε τὸν θάνατον τοῦ μὲν Ἀγ. Νέστορος δι' ἀπαγχονίσεως, τοῦ δὲ Ἀγίου Δημητρίου διὰ λογχισμοῦ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Μαξιμιανοῦ, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἐκύκλωσαν καὶ τὸν ἐλόγγισαν διὰ τῶν ἀκοντίων των εἰς ὄλον του τὸ σῶμα.

(Σκορίπ)

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥ

Ἔλα, παπούλη, ἴπες μας ἓνα παρχμῦθι σήμερα ποῦ χιονίζει. Εἶπαν μ' ἓνα στόμα τὰ τρία ἐγγονάκια καὶ περιεκύκλωσαν τὸν ὠραῖο παπὸ μὲ τὰ κάτασπρα μαλλιά καὶ τὴ μακρὰ ἄσπρη γενειάδα. Ὁ παπὸς ποῦ κάπνιζε μ' ἓνα μακρὸ τσιμπούκι, ξαπλωμένος στὸ πλατὺ ντιβάνι κοντὰ στὸ ντζάκι, δὲν ἦταν εὐκολος αὕτη τὴν ἡμέρα.

Σήκωσε τὸ χέρι του χάριδεψε τὰ κεφαλάκια τῶν παιδιῶν καὶ μὲ φωνὴ μελαγχολική.

—Τί νὰ σὰς ἴπῳ παιδιά μου, δὲν ξέρω πιὰ ἄλλα, τὰ τελείωσα ὅλα, κ' ὕστερα, μοῦ λείπει καὶ τὸ κέφι σήμερα.

Τὰ τρία παιδιὰ κρέμασαν τὸ κεφάλι μὲ λύπη χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ὑποχωρήσουν.

Τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ τρία, ἓνα κοριτσάκι ὡς δέκα χρόνων μὲ ἐξυπνα μαῦρα μάτια, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ παποῦ, τὸν φίλησε καὶ ἄρχισε νὰ λέγῃ μὲ τόνον παρχκλητικό. Ἔλα παπούλη, κάνε μας τὴ χάρι, θυμῆσου κανένα, δὲν γίνεται νὰ μὴ ξέρῃς πιὰ ἄλλο. Καὶ τὸν ἐκύτταξε γλυκὰ περιμένοντας μὲ ἀγωνία νὰ ἴπῃ τὸ ναί.

Ὁ παπὸς ποῦ δὲν ἤθελε νὰ χαλάσῃ τὸ κέφι τῶν παιδιῶν, σκέφθηκε λίγο κ' ὕστερα σκαλίζοντας τὴ φωτιὰ ποῦ ἀνάδωσε ἀμέσως φλόγα ζωηρά, εἶπε:

Ἄς εἶναι ἀφοῦ τὸ θέλετε τόσο· θὰ διηγηθῶ ἓνα παρχμῦθι ποῦ μοῦρε τὴν ἡμέρα στὸ νοῦ. Ἡ σημερινὴ γιορτὴ τοῦ Χριστοῦ μοῦ τὸ θυμίζει. Μόνο πῶς θάναυ κομματί λυπητερό...

Καὶ ὁ σεβάσιμος γέρος ρούφηξε δύο τρεῖς φορές τὸ τσιμπούκι του, ἀκούμπησε καλλίτερα τὸ κεφάλι του στὸ μαλακὸ προσκέφαλο, ἔπειτα ἄρχισε.

«Ἦτανε, χρόνιχ τὴν ἡμέρα, ἐδῶ στὸ νησί μας μιὰ κοπέλλα πεντάμορφη στὰ κάλλη, ξεχωριστὴ στὴ φρόνησι. Καμμιά ἄλλη σὰν αὕτη δὲν ἴβρισκότανε ἴστὴ χώρα μας. Σμαράγδα τὴν ἔλεγαν κ' ὅποιος τὴν ἔβλεπε ἐθάμπωνε. Ποία ἄλλη εἶχε τέτοια κάλλη, ποία εἶχε τὰ μάτια της ποῦ σκόρπιζαν ἀχτῆνες σὰν τ' ἀστέρικ, ποία τὰ μαλλιά της τὰ μακρὰ τὰ ὀλόξανθα, χρυσάφι ἔλεγε ἀναλυτό, ποία τὰ μάγουλα τριαντάφυλλα καὶ τὸ κορμί κυπαρισσένιο. Μία ἦταν, ἡ Σμαράγδα σ' ὄλο τὸ νησί.

Μοναχοκόρη τὴν εἶχαν οἱ γονοὶ της καὶ τὴν καμάρωναν καὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς τὴν καμάρωνε κ' ὄλη ἡ χώρα.

Ἀρχοντοπούλα καθὼς ἦτανε περνοῦσε τῆς ἡμέρας κεντῶντας στὸ τελλάρο μὲ τὸ μετὰξὶ καὶ μὲ τὸ χρυσάφι καὶ κάθε Κυριακὴ σὰ φρονότανε στὴν Ἐκκλησιὰ καὶ στὸ χορὸ ἔλαμπε ὄλη μεσ' στὴν καλὴ τὴν φορεσὰ της.

Σὰν ἔφερνε τὸ χορὸ, λυγερὴ, καμαρωτὴ, ὄλη ὡμορφιά καὶ χάρι, τραγουδοὶ χίλια δυὸ τῆς ἔλεγαν οἱ λαλητάδες γιὰ τὰ κάλλη της καὶ οἱ νηοὶ τῆς ἔρριχταν γλυκὲς καὶ φλογερὲς ματιὲς ποῦ ἔκαναν τῆς ἄλλες τῆς κοπέλλες νὰ ξεροκαταπίνουν καὶ νὰ ζηλεύσουν τὴ Σμαράγδα ποῦ ἔπερνε πάντα τὰ πρωτεία. Μὰ κείνη πάντα καμαρωτὴ, δὲν κύτταξε κανένα κ' ὄλοι τὸ ἴδιο τῆς ἔκαναν γιὰτὶ ἡ καρδιά της ἦταν ἀγγιχτὴ ἀκόμα.

Μιὰ μέρα λόγος πολὺς ἔγινε στὸ νησί γιὰ ἓνα μεγάλο καὶ καινούργιο κινάκι ποῦχε ἀράξει στὸ λιμάνι. Ὁλος ὁ κοσμάκης εἶχε μαζευθῆ στὴν ἀκρογιαλιὰ νὰ ἴδῃ τὸ περὶφανο κινάκι ποῦ ἔξωριζε μέσα στ' ἄλλα καὶ ρωτῶντας ἔμαθε πῶς ἐρχότανε ἀπ' τὴν Ὀδέσσα καὶ πῶς ὁ καπετάνιος του ἦταν ἓνας συγχωριανὸς ποῦ ἀπὸ μικρὸς εἶχε ξηνητευθῆ καὶ γύριζε στὴν πατρίδα του πλούσιος καὶ πολιτισμένος.

Βοή μεγάλη εἶχε γίνῃ γιὰ τὸ νεόφερτο παλληκάρι καὶ ὄλοι ἤθελαν νὰ τὸν ἴδουν.

Ἐνας νηὸς πλούσιος, κοσμογυρισμένος μὲ κινάκι, μεγάλο πρᾶγμα, βλέπει, γιὰ τὸν τόπο μας τότε. Γιατὶ χωριστὰ ἀπ' τὸ κινάκι αὐτὸ εἶχε κι' ἄλλα τρία στὴ Ὀδέσσα ἀκόμη μεγαλύτερα ὀλοκκίνουρη.

Μαζὺ μ' τὰ ἄλλα ποῦ εἶχαν ἀκουσθῆ, γιὰ τὸ παλληκάρι αὐτὸ, ἀκούσθηκε καὶ πῶς ἐρχότανε

μὲ τὸ σκοπὸ νὰ πανθρευθῆ καὶ νὰ πάρῃ ἓνα κορίτσι ἀπὸ τὸν τόπο του. Δὲν τὸν ἔμελλε γιὰ χρέματτα, μὸν ἤθελε κοπέλα ὁμορφη, φρόνιμη κ' ἀπὸ σῶν.

Αὐτὸς ὁ λόγος μαθεύθηκε ἀπ' τὴν μιὰ ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη τοῦ νησιοῦ κ' ὄλες ἡ κοπέλες συγκινηθήκανε καὶ περιμέναν πῶς καὶ πῶς νάρθῃ περίστασις νὰ τὸν ἴδουν καὶ νὰ τὰς ἴδῃ.

Ποία δὲ θῆθελε νὰ γίνῃ γυναῖκα τοῦ νηοῦ αὐτοῦ ποῦ πλούσιος ἦταν καὶ ὄλες τῆς χάρες τῆς εἶχε καθὼς ἔλεγαν;

Καὶ ἡ περίστασις δὲν ἄργησε νάρθῃ.

Σίμωναν Χριστοῦγεννα τότε καὶ καθὼς πάντα θὰ γινότανε ἀνήμερα ὁ χορὸς ὁ μεγάλος στὴν πλατεία τῆς ἀγορᾶς ἀπ' ὅλα τὰ κορίτσια καὶ τὰ παλληκάρια τῆς χώρας.

Σ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ Χριστοῦγεννιάτικο πανηγύρι θὰ παρέστηκε κ' ὁ ξένος καπετάνιος κ' ὅλα τὰ κορίτσια περιμένανε μὲ καρδιοχτύπι τὴν ἡμέρα αὕτη.

Τοῖμαζαν τῆς καινούργιες φορεσιές, σιδέρωναν τῆς κορδέλες ποῦ θὰ κρεμοῦσαν στὴ μέση καὶ τῆς μεταξωτὲς μαντίλες ποῦ θῆβαζαν στὸ κεφάλι.

Τοῖμαζανε, τοῖμαζανε, τὰ στολίδιχ τους μὲ χαρὰ καὶ περιμένανε μὲ λαχτάρια.

Καὶ νὰ, ἔφτασε ἡ ἡμέρα ἡ λαμπρὴ. Ἐνήμερωσε ἡ ἡμέρα ἡ γλυκειὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁμορφὴ καὶ ἡλιοφωτισμένη, χαρὰ Θεοῦ ἀληθινή.

Στῆς τρεῖς τὸ ἀπόγεμα γεμάτη ἡ πλατεία μας ἀπὸ κόσμος, ὄλο τὸ νησί στὸ πόδι. Γέροι, νηοὶ, μικροὶ, μεγάλοι, ὄλοι ἐκεῖ εἶχαν μαζευθῆ.

Ἡ κοπέλες ὄλες ἀραδιάσθησαν στὴ μιὰ μεριά, τὰ παλληκάρια ἀπ' τὴν ἄλλη καὶ οἱ λαλητάδες ἔπικιζαν χαρούμενο σκοπὸ τραγουδοῦντας μαζὺ τὰ κάλλη τῶν κοπελῶν. Κ' ἦταν ὄλες χαρὰ νὰ τῆς βλέπεις μὲ τὰ στολίδιχ τους καὶ μὲ τὰ ροδοκόκκινα μάγουλά τους, τὰ λαμπρὰ τους μάτια ποῦ ἀντιφέγγιζαν τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία.

Ὅλες ἦσαν ὁμορφες χαρούμενες καὶ γελαστές, μὰ μέσα σ' ὄλες βασίλισσα ἡ Σμαράγδα.

Ἔλαμπε ὄλη μέσα στὴ γαλάζιχη φορεσιὰ της σὰν τὸ χρῶμα τῆς θάλασσας καὶ θάμπωνε ὄλους ποῦ τὴν ἔβλεπαν.

Σὰν ἔπεσαν τὰ μάτια τοῦ ξένου καπετάνιου ἀπάνω τῆς καρφώθησαν ἀμέσως ἐκεῖ καὶ δὲν μπορούσαν πιὰ νὰ ξεκολλήσουν. Τὸν κύτταζαν ὄλοι ἀπὸ τριγύρω καὶ ἡ κοπέλες ἡ ἄλλες ξεροκαταπίναν γιὰτὶ ἐννοιωθῆν πῶς ἡ Σμαράγδα τῆς νίκησε.

Ἐλαλοῦσαν τὴν ἡμέρα τὰ βιολιὰ γλυκὰ τὸ μπάλιο, τὸν ὁμορφὸ νησιώτικο χορὸ καὶ ἐκεῖνος δὲν

κρατήθηκε πιὰ. Θυμῆθηκε τὰ παιδιακίσια του χρόνιχ πῶς χόρευε στὴν ἴδιχη πλατεία πρὶν νὰ φύγῃ γιὰ τὴ ξενιτιά. Ἡ καρδιά του ἀναγάλιασε στῆς πατρίδος του τῆς ὁμορφῆς συνήθειες, καὶ μὲ σβελτάδα ἔβγαλε τὸ μαντήλι του καὶ ἔγνεψε τῆς Σμαράγδας νὰ πάῃ νὰ χορέψουνε μαζὺ.

Ἐκείνη σεμνὴ, καμαρωτὴ, σίμως, ἔπιασε τὸ μαντήλι ποῦ τῆς ἔπλωσε ὁ νηὸς καὶ ἀρχίσανε τὸ χορὸ.

Πιάσθησαν τότε κ' ἄλλα ζευγάρια καὶ ἀναψε ὁ χορὸς κ' ἦταν μιὰ ὁμορφὴ νὰ τοὺς βλέπει κανεὶς· χόρευαν μὲ χάρι, χόρευαν μὲ λεβεντιά, μὰ ξεχώριζε ἀπ' ὅλα τὰ ζευγάρια τὸ ζευγάρι τῆς Σμαράγδας καὶ τοῦ ξένου καπετάνιου. Λυγιστὴ, καμαρωτὴ ἐκείνη, ἔπικιζε τὰ πόδιχ της ἀνάλαφρα ἄλες καὶ δὲν πατοῦσε στὴ γῆ, καὶ ἐκεῖνος ὄλος λεβεντιά καὶ χάρι τὴν ἀκολουθοῦσε. Τοῦ ἔφευγε ἡ λυγερὴ, ὄλο χάρι καὶ νάζι καὶ πάλι ἀνάλαφρα γύριζε καὶ τὸν πλησίαζε μὲ λυγισματα τῆς μέσης τόσο ὁμορφα κ' ἀρμονικὰ ποῦ ἔκαναν ὄλους γύρω νὰ στέκουν μὲ στόμα ἀνοιχτὸ νὰ τὴν κυττάζουν. Ἀκούραστο τὸ ταιριαστὸ ζευγάρι ἔμεινε χορεύοντας μόνον στὰ τελευταία καὶ ὄλοι τὴν ἡμέρα εἶχαν κάνει κύκλο γύρω τους βλέποντας μὲ θαυμασμό τὴ λυγερὴ καὶ τὸν λεβέντη νὰ χορεύουν ἀκούραστοι καὶ τὴ στιγμή ποῦ σῶπασαν οἱ λαλητάδες.

Τὸ πανηγύρι τελείωσε καὶ ὄλοι γύρισαν στὰ σπίτιχ τους. Καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα βούιζε ὄλο τὸ νησί γιὰ τοὺς ἀραβῶνες τῆς πανώρης τῆς Σμαράγδας μὲ τὸν ξένον καπετάνιο. Ὅλοι εἶχανε μάθῃ πῶς πήγανε προξενιτάδες ἀπὸ μέρος του στὸν πατέρα τῆς κόρης καὶ τοῦ τῆς ζητήσανε γιὰ γυναῖκα. Ἐμαθῆν πῶς ὁ πατέρας τῆς δέχθηκε μὲ χαρὰ νὰ τοῦ τὴν δώσῃ πῶς ὅλα πιὰ ἦταν τελειωμένα καὶ γρήγορα θὰ γινότανε ὁ γάμος. Χάρηκαν πολλοί, ζήλεψαν ἀκόμα περισσότεροι καὶ ἡμέρες πολλὲς μιλοῦσαν στὴ χώρα γιὰ τὸν εὐτυχισμένο γάμο ποῦ θᾶκανε ἡ Σμαράγδα.

Κ' ἐκείνη τοῖμαζότανε μὲ βία γιὰτὶ ὁ γάμος συμφωνήθηκε νὰ γίνῃ ἄνω σὲ εἴκοσι ἡμέρες γιὰτὶ ὁ γαμπρὸς εἶχε δουλειὰ νὰ φύγῃ γιὰ τὰ ξένα.

Τοῖμαζε λοιπὸν γοργὰ τὰ προικιά της, τοῖμαζε τὸ νυφικὸ φουστάνι μὲ τὰ χρυσὰ κεντήματα καὶ ὄλο τὸ σπίτι της ἦταν χαρούμενο καὶ σὲ μεγάλη φασαρία ἀπὸ τὸ πρῶτ ὡς τὸ βράδυ.

Ὅλο τὸ συγγενολόγι εἶχε μαζευθῆ βοηθῶντας τὴ νύφη καὶ ὄλοι τὴν καλοτυχίζανε καὶ τὴν γέμιζαν ἀπὸ εὐχὲς καὶ εὐλογίες.

Ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου ἔφτασε. Τὴν παραμονὴ

ὄλα ἔτοιμα. Σιδερωμένα τὰ προικιὰ τῆς νύφης, ὄλα ἀραδικωμένα στῆς κισσέλες, τὸ νυφικὸ φουστάνι ὄλο ἀπὸ μετάξι καὶ χρυσό, ἔτοιμο, ἀτσάκιστο στὸ κροφί.

Μεγάλου τραπέζι τοίμασε τὸ βράδυ ὁ πατέρας τῆς νύφης γιὰ τὸ γαμπρὸ καὶ ὄλους τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς. Πέντε σφαχτὰ στὴ σούβλα, πολλῶν λογίων κροσιὰ καὶ ὅ,τι καλὸ καὶ σπάνιο ἦταν στὸ τραπέζι.

Ἐφρχαν ὄλοι, ἔπικν, γλέντισαν, εὐχήθηκαν τὴ νύφη καὶ τὸ γαμπρὸ καὶ βούιζε ὄλο τὸ σπίτι ἀπὸ φωνές, τραγουδιὰ καὶ χροές.

Ὡς τὰ μεσάνυχτα βάσταξε τὸ γλέντι καὶ ὕστερα οἱ καλεσμένοι ἔφυγαν γιὰ νὰ ξαναρθοῦν τὴν ἄλλη μέρα στὰ στέφανα ποῦ θὰ γινόντανε στὴν ἐκκλησιὰ μὲ φλάμπουρα καὶ μὲ βιολιὰ.

Ἐφυγε καὶ ὁ γαμπρὸς καὶ πάει στὸ κροάβι του νὰ κοιμηθῆ ὅπως συνείθιζε καὶ ὄλα ἠσύχασαν στὸ νησι καὶ τίποτε δὲν ἀκούοντανε πιά».

Ἐδῶ ὁ παποῦς σταμάτησε γιὰ λίγη στιγμή, ἔβλεπε τὸ χέρι του στὸ μέτωπό του σὰν νὰ ἤθελε νὰ διώξῃ ἕνα σύννεφο λύπης ποῦ τὸ εἶχε κτεπάσῃ· ἔπειτα ἐξακολούθησε πάλι: "Ἐξαφνα μέσα ἰστὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας στάς δύο μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἀκούστηκαν φωνές, πυροβολισμοὶ καὶ χτυπήματα ἀπὸ καμπάνες.

Ἐύπνησαν ὄλοι τρομαγμένοι οἱ χωριανοὶ καὶ ἄλλοι βγήκαν στῆς πόρτες καὶ ἄλλοι στὰ παράθυρα μισόγυμνοι κυττάζοντας νὰ μάθουν τί κακὸ συμβαίνει. Καὶ ἀκούστησε τότε μιὰ φωνή: φωτιά, φωτιά, σ' ἕνα κροάβι! Ἐτρέξανε τότε ὄλοι στὸ λιμάνι μὲ τρομάρα καὶ εἶδαν ἕνα κροάβι μεγάλο μέσα σὲ φλόγες πελώριες." Ἐτρίζε ὄλο ἀπαίσιμα, πετιότανε ξύλα ἀπ' ἐδῶ, κατάρτιζα ἀπ' ἐκεῖ, ἡ φλόγες ἀνέβκιναν ὡς τὸν οὐρανὸ ἔμοιαζε ὄλο σὰν ἕνα μεγάλο πυροτέχνημα.

Τὸ κροάβι αὐτὸ ποῦ κιστότανε ἔτσι ἀλύπητο χωρὶς ἐλπίδα σωτηρίας, γιὰτὶ εἶχε πάρῃ πιά φωτιὰ ἀπ' ὄλες τῆς μεριές, ἦταν τοῦ ξένου καπετάνιου ποῦ θὰ στεφνονόνταν τὴν ἄλλη μέρα τὴ Σμαράγδα.

Ὁλόκληρο τὸ περήφανο κροάβι κήκε μ' ἄπρος στὰ μάτια τῶσαν ἀνθρώπων χωρὶς νὰ μπορέσουν νὰ κάμουν τίποτε γιὰ νὰ τὸ σώσουν. Καὶ τὸ μεγάλο, τὸ φοβερὸ δυστήγημα ἦταν, πῶς μ' αὐτὸ κήκε καὶ ὁ καπετάνιος, τὸ ὄμορφο πλοηγάρι καὶ δύο ναύτες ἀκόμα.

Τ' ἄλλα παιδιὰ ἀπ' τὸ κροάβι, πρόφτασαν νὰ πέσουν στὴ θάλασσα καὶ σώθηκαν κολυμβώντας.

Πῶς ἔπικσε ἡ φωτιὰ, ἀν τὴν ἔβλεπε ἐχθρός, ἡ ἔτσι ἀπὸ ἀπροσεξία δὲν κατωρθώθηκε νὰ κλυευτῆ μ' ὄλων ἰδέα ἦταν πῶς κάποιος ἀπὸ ζήλεια καὶ ἀπὸ φθόνο, ἔκανε αὐτὸ τὸ κακὸ.

Ὅταν ἡ καυμένη ἡ Σμαράγδα ἔμαθε τὴ φοβερὴ εἰδήσι ἔπεσε κάτω ξερὴ. Ὡρες ὄλοκληρες ἔκαμε τὸ δύστυχο κορίτσι κροῖθι στὸν ἐκούτο του καὶ σὰν συνήρθε ὕστερα ἀπὸ χίλιες βοήθειες καὶ γιαιτρικὰ κλείστηκε στὴ καμινάδα τῆς καὶ ἄρχισε ἕνα θρήνο φοβερὸ ποῦ σπάρραζε τὴν κροάβι τοῦ κροάβι.

Ἄπὸ τὴ λύπη τῆς ἀρρώστησε καὶ ἔπεσε ἕνα μῆνα στὸ κρεβάτι καὶ ὅταν πιά ἔγινε καλὰ ντύθηκε στὰ μαῦρα καὶ ζήτησε νὰ γινῆ καλογρηὰ. Τοῦ κάκου ἡ μάνα τῆς καὶ ὁ πατέρας τῆς προσπάθησαν νὰ ἀλλάξουν τὴ γνώμη τῆς, τοῦ κάκου τὴν παρακαλοῦσαν νὰ μὴ κλείσῃ τὰ νειάτα τῆς στὸ μοναστήρι. Κανένας δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπ' τὸ σκοπὸ τῆς.

Ἡ κόρη ἡ πανώρη ἔκοψε τὰ ὄλοξανθα μακρὰ κλλιά τῆς ἔβλεπε, τὸ ράσο, ἔγινε καλογρηὰ.

Καὶ ἡ καλογρηὰ αὐτὴ, εἶπεν ὁ παποῦς μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπ' τὴν σιγαλιὰ, εἶνε ἐκεῖνη ποῦ ἤλθε μιὰ μέρα, σὰς ἔφερε δύο σταυροὺς καὶ ἔφυγε βιαστικὴ. Εἶνε ἡ θειά σας καὶ ἡ θυγατέρα μου.

Ἀλήθεια, παποῦ, εἶπαν τὰ παιδιὰ μ' ἕνα στόμα, μὲ τὰ ματάκια γεμάτα ἀπὸ ἀπορία καὶ λύπη».

Ναί, παιδιὰ μου τὸ παραμῦθι εἶνε ἀληθινὸ, εἶνε τὸ δικὸ τῆς θλιβεροῦ παραμῦθι, ἐτέλειωσε ὁ παποῦς σκουπίζοντας ἕνα μεγάλο δάκρυ.

X. ΚΑΜΒΟΥΚΙΔΟΥ

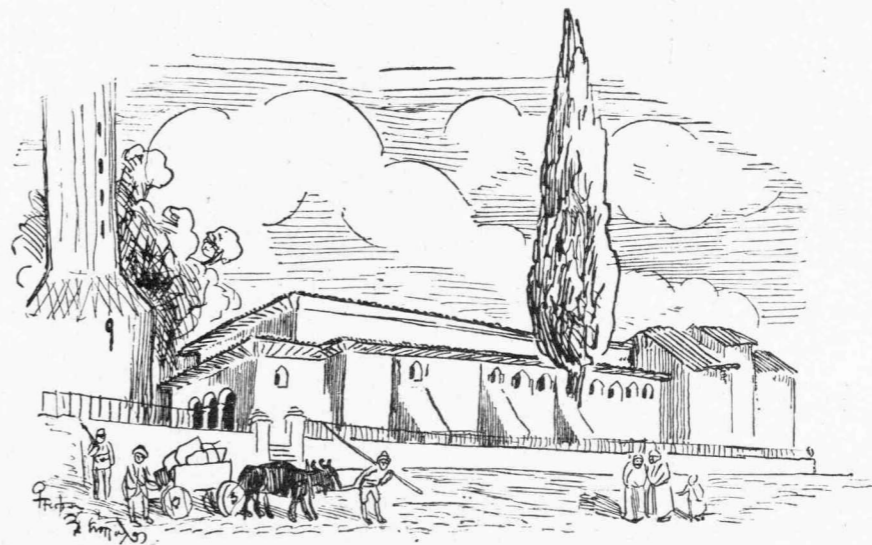
Η ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ἡ Ἐφορεῖα παροχῆς ἐργασίας τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων κατήρτισε εἰδικὸν τμήμα ραπτικῆς εἰς τὸ ὅποιον παρεχωρήθη ἡ ραπτικὴ ἐνδυμάτων τοῦ στρατοῦ εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ἐφεδρῶν.

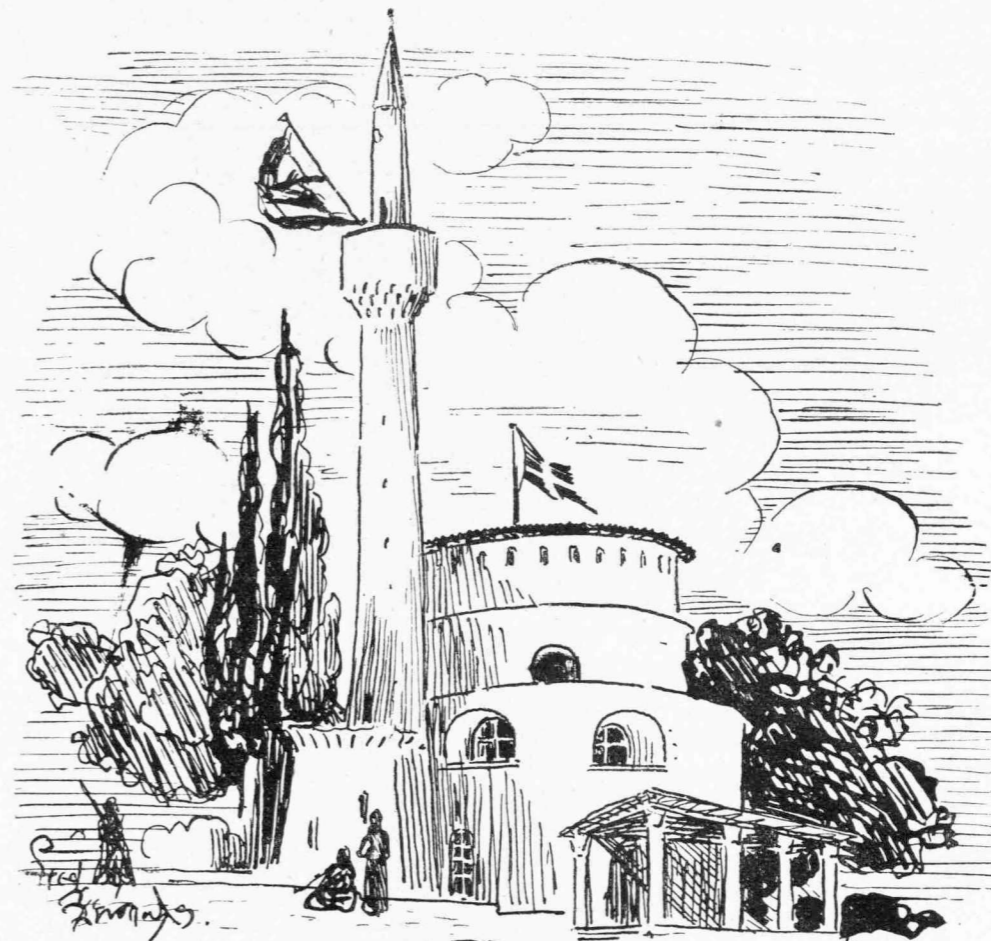
Τοῦ Τμήματος τούτου τὴν ἐφορεῖαν ἀνέλαβον αἱ κ. κ. Καλθοκορέση καὶ Λεμπέση μετὰ τῶν κ. κ. Κύρου, Τσιριμώκου, Ἡπίτου, Βασιλειάδου, Καλλιφορᾶ, Μελισσηνοῦ, Γεωργαντῆ, Πινέλη καὶ Βελουδίου.

Ἡ διανομὴ τῆς ἐργασίας γίνεταὶ καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὰς 3—5 μ. μ. ἡ ἐπιστροφή δὲ τὸ Σάββατον ἀπὸ τὰς 2—7, ὅπταν γίνεταὶ καὶ ἡ πληρωμὴ.

Τοιοῦτοτρόπως σώζονται ἀπὸ τὰ ἔξοδα τοῦ ἀνεβοκατεβάσματος εἰς Πειραιᾶ πολλὰς δύο καὶ τρεῖς φορὰς τὴν ἐβδομάδα καὶ τὴν ἀπώλειαν ὄλοκληρου ἡμέρας εἰς ἀναμονὴν πρὸ τῆς ἀποθήκης Πειραιῶς αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες καὶ ἀδελφαὶ τῶν ἐπιστράτων.

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πλήν τῆς ἄνω ραπτικῆς ἐργασίας τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων ἐτοποθέτησεν ἤδη περὶ τὰς δικαστικὰς ἀδελφὰς καὶ συζύγους ἐφέδρων μᾶλλον ἀνεπτυγμένους εἰς γραφεῖς, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἄλλας θέσεις.

Ἡ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΤΗΤΟΣ

Ἀπὸ τῆς παρελθούσης περιόδου ἡ Γερουσία εἶχεν ἐτοιμὴν πρότασιν νόμου, διὰ τὴν ἐπιναλῆψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς τροποποιῶντα τὸ ἄρθρ. 340 τοῦ πολιτικοῦ κώδικος. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ τὴν ἀπὸ δικαστηρίου ἀναγνώρισιν τῆς πατρότητος τῶν νόθων τέκνων.

Τὸ πρῶτον ἄρθρ. τὸ ὀρίζον τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας δύναται ν' ἀναγνωρισθῆ ἡ ἐκτός τοῦ νομίμου γάμου πατρότης, ἐψηφίσθη ἄνευ συζητήσεως. Τὸ 2ον τὸ ὁποῖον ὀρίζει καὶ λεπτομερείας τῆς πράξεως δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως, ὁμοίως ἐγένετο παρὰδεκτόν, ἀφ' οὗ ἀπερρίφθη τροποποίησις ὑπὸ τοῦ κ. Vien προταθεῖσα.

Λίαν ἐνδιαφέρουσα συζήτησις φύσεως δικαστικῆς ἠγέρθη μεταξὺ τῶν κ. κ. Girard, Millierd, Grillier, καὶ τοῦ σφραγιδοφύλακος, ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τὸ ὁποῖον τιμωρεῖ τὰς παρνόμους αἰτήσεις ἀναγνωρίσεως πατρότητος. Ἀνατίθεται εἰς τὰ δικαστήρια ἡ φροντίς τῆς ὑποβαλλομένης ποινῆς, χωρὶς νὰ ὑποχρεῖται τὸ ἀδικούμενον μέρος νὰ κινήσῃ καὶ δίκην ἐνώπιον τοῦ ἐπανορθωτικοῦ δικαστηρίου. Ὁ κ. Millierd ἐπεθύμει ἐν ὀνόματι τῶν δικαιωμάτων τῆς ὑπερασπίσεως, ἂν ὁ αἰτῶν ἤθελε φορεθῆ κακόπιστος, νὰ τοῦ δίδεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολογίας, ἀφιεμένης τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστικῆς ἐμφανίσεως εἰς τὸ δικαστήριον, ἢ ὅχι εἰς τοὺς δικαστάς.

Εἰς ἀπάντησιν ζωηρῶς χειροκροτηθεῖσαν, ὁ σφραγιδοφύλαξ ἀντέκρουσε τὸ ὑπὸ τοῦ προκλήτου του λεχθέντα, καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ τροποποίησις του καταστρέφει τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου.

— Φρονῶ, εἶπεν, ὅτι εἶναι ταπεινωτικὸν διὰ τὴν τιμὴν τῆς χώρας μου, ὅτι ἡ ἀναζήτησις τῆς πατρότητος δὲν εἶναι εἰσέτι νόμος ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν ἡμέτερον κώδικα. Ὁ κατηγορούμενος ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ζητεῖτε νῆας ἐγγυήσεις, ἀπεδείχθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου πταίστης βραβεῖς πράξεως. Προσεπάθησε νὰ εἰσέλθῃ δολίως εἰς οἰκογένειαν, τῆς ὁποίας ἐτάραξε τὴν ἠθικὴν γαλήνην.

Ἐξ ὑπαιτιότητός του ἡ ρηθεῖσα οἰκογένεια, τῆς ὁποίας μεγάλη θὰ ὑπῆρξεν ἡ ὀδύνη, εὐ-

ρέθη ἠναγκασμένη νὰ ὑπερασπισθῆ ἐπὶ μῆνας, ἢ καὶ ἔτη τὴν τιμὴν τῆς, προσβαλλομένην ἐξ αἰτίας ὀπισθοβούλου, Νομίζω ὅτι ἀπέναντι τοιοῦτου κατηγορουμένου αἱ λεπτολογίαι τῶν αἰσθημάτων, δυνατόν νὰ ὑποχωρήσουν ὡς σοβαρότεροι. Ἐνῶ τὸ δικαστήριον ἀπέρριψε τὰς προτάσεις τοῦ αἰτούντος, θὰ ἠθέλατε ἡ οἰκογένεια ἢ ὁποία ὑπέστη ἐπὶ μῆνας τὰ βάρσκα τῆς δίκης, νὰ ἀρχίσῃ νέαν, καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ πάλιν αὐτοπροαιρέτως τὸ δικαστήριον, καὶ τὸ πλῆθος τῶν μαρτύρων.

Ὁ κ. Briand λέγει περὶ τῶν ἐυφραδῶν αὐτοῦ ὁμιλίαν, «κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χαρίζομεν τὴν ἀτιμωρησίαν εἰς τὸν ἔνοχον» ἐβεβαίωσεν ἄλλως τε, ὅτι τὸ ἄρθρ. 3 διὰ τῆς σιωπῆς του ἀφήνει ἀνεπάρκους τὰς ἐγγυήσεις τῆς ὑπερασπίσεως.

Ἡ Γερουσία παρεδέχθη τὰς παρρησιαστικὰς τῆς Briand καὶ ἀπέρριψε τὴν τροποποίησιν τοῦ κ. Milliard. Τέλος ἐψήφισε τὸ ἄρθρ. 4

Ὁ Νέος Νόμος

Τὸ κείμενον τῶν τεσσάρων ἄρθρων.

Ἄρθρ. πρῶτον. Τὸ ἄρθρ. 340 τοῦ πολιτικοῦ κώδικος ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὰς ἐξῆς διατάξεις.

Ἡ ἐκτός τοῦ νομίμου γάμου πατρότης δύναται νὰ ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ δικαστηρίου:

1ον. Εἰς περιστάσιν ἀπαγωγῆς, ἢ βιασμοῦ, ὅταν συμπίπτουσι τ' ἀνωτέρω μετὰ τῆς κυφορίας.

2ον. Ἄν ἡ ἀποπλάνησις συνετελέσθη ἐκ καταχρήσεως ἐξουσίας, με ὑπόσχεσιν γάμου, ἢ μνηστείας, καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἀπόδειξις τούτων γραπτῆ, σύμφωνα με τοὺς ἔρους τοῦ ἄρθρ. 1347,

3ον. Ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν ἐπιστολαί, ἢ ἄλλο τι ἔγγραφο, ἐκ τοῦ ὑποτιθεμένου πατρὸς προερχόμενα, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ἀναμφίβολος ὁμολογία πατρότητος.

4ον. Ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὑποτιθέμενος πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ συνέζησαν ἀποδεδειγμένως κατὰ τὸ διάστημα τὸ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὀριζόμενον κατὰ τὸν καιρὸν τῆς κυφορίας.

5ον. Ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὑποτιθέμενος πατὴρ μετέσχεν εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀνατροφὴν τοῦ τέκνου πατρικῶς.

Ἡ ἐνέργεια περὶ ἀναγνωρίσεως πατρότητος θέλει ἀπορριφθῆ.

1ον. Ἄν ἀποδειχθῆ ὅτι, κατὰ τὸ νομικὸν διάστημα τῆς κυκλοφορίας, ἡ μήτηρ ἔζη ἀτάκτως ἢ εἶχε σχέσεις μετ' ἄλλου ἀτόμου.

2ον. Ἄν ὁ ὑποτιθέμενος πατὴρ, κατὰ τὴν

ἰδίαν περίοδον, εἴτε λόγῳ ἀπουσίας, εἴτε λόγῳ οἰουδὴποτε τυχαίου συμβεβηκότος, ἀπεδεικνύετο ἀνίκανος, νὰ εἶναι πατὴρ τοῦ τέκνου.

Ἡ ἐνέργεια ἀνήκει μόνον εἰς τὸ τέκνον. Κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα αὐτοῦ ἡ μήτηρ ἔστω καὶ ἀνήλικος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προβῆ εἰς αἴτησιν ἀναζητήσεως τῆς πατρότητος τοῦ τέκνου τῆς. Ὁφείλει, δύο ἔτη τὸ βραδύτερον, μετὰ τὴν γέννησιν, νὰ ἐνεργήσῃ δικαστικῶς, ἄλλως χάνει πᾶν δικαίωμα.

Πρὸς τούτους εἰς τὰς περιστάσεις τὰς προβλεπομένους διὰ τῶν παρὰγράφων 4 καὶ 5, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ δικαστικῶς μέχρι δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς πύσεως τῆς παρνόμου συμβιώσεως, καὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ ὑποτιθεμένου πατρὸς, εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀνατροφὴν τοῦ τέκνου.

Εἰς ἔλλειψιν ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῆς μητρὸς, ἢ θανάτου αὐτῆς, ἢ ἀπαγορεύσεως ἢ ἀπουσίας, πᾶσα δικαστικὴ ἐνέργεια θέλει γίνῃ σύμφωνα με τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 389. Ἄν δὲν ἐγένετο δικαστικὴ ἐνέργεια κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ τέκνου ἔχει τοῦτο τὸ δικαίωμα μέχρι ἐνός ἔτους μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν του, νὰ προβῆ.

Ἄρθρ. 2ον. Τὸ ἄρθρον 39, παρὰγράφος 1η τοῦ νόμου τῆς 29 Ἰουλίου 1881 συμπληροῦται διὰ τῶν λέξεων «ὡς καὶ τῶν δικαστικῶν ἀγῶνων ἐπὶ ἀνακηρύξει πατρότητος» ἀπαγορεύσις τῆς δημοσιεύσεως τῶν πραγματικῶν τῶν δικαστικῶν ἀγῶνων).

Ἄρθρ. 3ον. Ἡ παρὰγράφος 2 τοῦ ἄρθρ. 400 τοῦ ποινικοῦ κώδικος συμπληροῦται ὡς ἐξῆς:

Ἡ ἰδία ποινὴ ἐπιβάλλεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου εἰς τὸν αἰτούντα ἂν ἀποδειχθῆ κακῆς πίστεως. Ἡ ἀπαγορεύσις διαμονῆς ἐπὶ πέντε ἔτη κατ' ἐλάχιστον, ἢ δέκα κατ' ἀνώτερον εἰς ὠρισμένην ἀκτῖνα δύναται πρὸς τούτους, νὰ ἐπιβληθῆ εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν.

Ἄρθρ. 4ον Ὁ παρὼν νόμος εἶναι ἐφαρμοστέος καὶ εἰς τὴν Ἀλγερίαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας Γαλλικὰς κτήσεις.

Αἱ κατὰ τούτους ἀρχαί γνωστοποιεῖσαι τὸν νόμον ὀφείλουσαν νὰ κοινοποιήσουσαν ὅτι ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν Γάλλων ὑπηκόων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ξένων τῶν ἀφομοιωθέντων πρὸς τοὺς Γάλλους ὑπηκόους.

Μετάφρασις

AIK B. ΚΑΤΣΙΦΟΥ.

ΤΙ ΕΚΑΜΑΝ ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ ΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΕΤΗ

Ἴδου πέντε ἔτη ἀφότου αἱ γυναῖκες ἐξελέγησαν βουλευταὶ τῆς Φινλανδίας καὶ εἴκοσι πέντε ἀφότου ἐκλέγονται δημοτικαὶ σύμβουλοι. Τὰ δημοτικὰ τοπικὰ συμβούλια ἀριθμοῦν ἕκτοτε μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν πολυαριθμῶν γυναικῶν, κατὰ τὰς βουλευτικὰς δὲ ἐκλογὰς ἐξελέγησαν τὴν μὲν πρώτην 21 γυναῖκες καὶ τὴν δευτέραν 25.

Φυσικὰ αἱ γυναῖκες αὐταί, αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐπιτροπὰς ἐξήσκησαν μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ τόπου τῶν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ ἐπιτελέσουν ἴδιον κόμμα φεμινιστικὸν εἰς τὴν Βουλήν. Ὅπως δήποτε ὅμως ὅλας αἱ γυναῖκες βουλευταὶ, εἴτε εἰς τὰ παλαιὰ κόμματα τὰ φινικὰ καὶ Σουηδικὰ ἀνήκουσιν, εἴτε συντηρητικαὶ καὶ σοσιαλιστριαὶ ἢ ἀνεπτυγμένα καὶ ἀπλὰ ἐργατίδες εὐρέθησαν σύμφωνοι εἰς κοινὴν κοινωνιστικὴν πολιτικὴν σχετιζομένην φυσικὰ προτίστως μετὰ τὰς γυναῖκας καὶ μετὰ τὰ παιδιά.

Τὰ κορίτσια εἴλκυσαν πρωτίστως τὴν προσοχὴν τῶν. Ἡ ἐνηλικίωσις ἀπὸ τὰ δώδεκα εἰς τὰ δέκα πέντε ἔτη εἶναι ἤδη γεγονός, ὅπως εὐχαρίστως μανθάνω ὅτι ἐγενε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ νομοθετικοῦ τμήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλληνίδων.

Ἡ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις τῶν κοινῶν γυναικῶν μετὰ τὴν ἠθικὴν τῶν ἀποκατάστασιν ἐξέλιπε. Τὰ συμφέροντα τῶν ἐργατιδῶν ἐπροστατεύθησαν διὰ τοῦ διορισμοῦ ἐδικῶν ἐποπτιδῶν παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν ἐργαζόμεναι γυναῖκες.

Ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὰ σιτία ἐργασίας εἶναι προσιὰ εἰς τὰς γυναῖκας, ἀκόμη καὶ τὰ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ γυναῖκες διακρίνονται.

Σπουδαιοτάτας ἐνεργείας κατέβαλαν πρὸς ἴδουσαν ἰατρικοῦ προστατευτικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐπιτόκων γυναικῶν. διὰ τὴν ὑγιάν καὶ συντήρησιν τῶν ὁποίων καὶ πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ κατὰ τὴν θήλασιν λαμβάνεται πρόνοια διὰ σχετικῆς νομοθεσίας. Ἄσυλα νυκτερινά, ἀναδιοργάνωσις τῶν φυλακῶν, ἰδρύματα ἀγροτικῶν ἀποικισμῶν διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν ἐφήβων ἐγκληματιῶν, ἀφομοίωσις ὑπὸ ἀστικὴν ἐποπὴν τῶν νόθων πρὸς τὰ νόμιμα παιδιά, αὐτὰ εἶναι οἱ κυριώτεροι νεωτερισμοὶ οἱ ὀφειλόμενοι εἰς τὰς πολιτευομένας γυναῖκας.

Ἄλλ' ὁ κυριώτερος ἐχθρὸς τὸν ὁποῖον κατέβαλαν αἱ γυναῖκες εἶναι ὁ ἀλκοολισμὸς. Μέχρι τοῦ 1900 ἡ μέθη ἦτο εἰς τὴν Φινλανδίαν νό-

Η ΕΥΡΩΠΗ ΔΙΑΝΕΜΟΥΣΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑΝ ΕΙΣ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

σημα γενικῶς ἔθνικόν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὁμως αὐτῆς, χάρις εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα παρὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπῆρχαν γυναῖκες, τὸ οἰνόπνευμα ἀπηγορεύθη νὰ πωλῆται παντοῦ, περιορισθὲν μόνον εἰς τὰ κέντρα, ὅπου δίδεται τέιον. Ἐκτοτε ἡ μέθη ἐμετριάσθη. Ἀφ' ἧς ὁμως ἐποχῆς αἱ γυναῖκες ἔγειναν βουλευταὶ ἐπεβλήθη καὶ ἐψηφίσθη νόμος, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγή, ἡ πώλησις καὶ ἡ μεταφορὰ οἰνοπνευματοδῶν ποτῶν. Τὸ οἰνόπνευμα ἔγινε διὰ τοῦ νόμου τούτου μονοπώλιον τοῦ κράτους, τοῦ ὁποῖου ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία μόνον διὰ φαρμακευτικὴν ἢ βιομηχανικὴν χρῆσιν.

Μεθ' ὅλας δὲ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ξένων εἰσαγωγέων καὶ τὴν μετριοπάθειαν εἰς τοῦτο τῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἀλκοολισμὸς ἐξέλειπε σχεδὸν ἐντελῶς.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΠΕΛΑΤΙΕ

Ἴατρός

ΔΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τὸ Ἐθνικὸν Τμήμα τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων κατήρτισε νέαν Ἐφορείαν ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῶν τουρκικῶν θηριωδιῶν τῆς Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας. Ἐφοροὶ τῆς νέας Ἐφορείας ἡ δις Μυρία Δραχούμη, ταμίης ἡ κ. Ριζγκούρ καὶ μέλη οἱ κ. κ. Μουρούζη, Θεοδωράκη, Κελέρη, Ζωὴ Δραχούμη κ. ἄ.

Αἱ εἰσφορὰ εἰς τὸ τμήμα αὐτὸ εἶναι μέχρι σήμερον γενναϊόταται καὶ ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι θὰ συνεχισθοῦν ἀνάλογοι πρὸς τὰς μεγάλας ἀνάγκας καὶ τὴν ἀθλιότητα τῶν δυστυχῶν θυμάτων.

Ἐτακτοποιήθη δὲ εὐτυχῶς καὶ τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς ἰατρικῆς βοήθειας, φαρμάκων καὶ γάλακτος εἰς τὰ ἀσθενοῦντα μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐφόρων.

Ὁ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Ἀσιμῆ ἰατρικὸς Σύλλογος καθὼς καὶ ἡ φαρμακευτικὴ ἐπιτροπὴ εὐηρεστήθησαν νὰ παρέξουν τὴν πο-

Ο ΑΠΟΘΑΝΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ

λύτιμον συνδρομήν των ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν κυριῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Τμήματος. Τοιοῦτοτρόπως κατηρτίσθη θκυμσιώτατον δίκτυον ὑπηρεσίας. Ὅλοι οἱ ἰατροὶ τοῦ Συλλόγου προσέρχονται προθυμότετοι εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν τῶν ἐνοριῶν των, οἱ φαρμακοποιοὶ παρέχουν τὰ φάρμακα καὶ ἡ ὑπὸ τὴν κ. Μπενάκη ἐπιτροπὴ περιθάψεως πληρώνει ἐκάστην Κυριακὴν τὸ γάλα, τὸ ὅποιον διατάσσουν οἱ ἰατροὶ διὰ τοὺς ἀσθενεῖς πελάτας των. Πλὴν τούτου παρέχονται ἐνδύματα θερμὰ καὶ σκεπάσματα παρὰ τῶν κυριῶν τῆς ὑγιεινῆς περιθάψεως εἰς τὰς ἀπορωτέρας ἐκ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐφέδρων.

Εἰς τρόπον ὥστε ἐξησφαλίσθη ἡ ἐπάρακιε τῆς συντηρήσεώς των α'. Διὰ τῆς παροχῆς συσσιτίου ἢ χρηματικῆς ἐπιδότησεως καθὼς καὶ γάλακτος διὰ τοὺς ἀσθενεῖς παρὰ τῆς ὑπὸ τῶν προεδρείων τοῦ κ. Μπενάκη ἐπιτροπῆς. β'. Διὰ τῆς παροχῆς ἰατροῦ, φαρμάκων καὶ ἐνδυμάτων παρὰ τῆς ὑπὸ τὴν κ. Ἐλένην Γρίβα ἐπιτροπῆς κυριῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Τμήματος τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων. γ'. Διὰ τῆς παροχῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κ. Κ. Πικρὸν Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.

Ἐὰν εἰς αὐτὰ προστεθοῦν ἡ ἀποστολὴ μακλίνων τοῦ στρατοῦ ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τὴν πριγκήπισσαν Ἀλίκην τμήματος τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ ἄλλων, κονιάκ, καπνοῦ, σοκολάτας κ. λ. ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τὴν κ. Σηλῆμιν διοργανωθέντος Συντρόφου τοῦ Στρατιώτου καὶ ἡ νοσοκομειακὴ δρᾶσις τῶν Ἑλληνίδων, βεβαίως ἡ γυναικεία ἐπιστράτευσις ἐκτελεῖ θαυμάσια τὸ ἔργον τῆς, πληροῦσα τὰ κενὰ καὶ παρέχουσα τὴν εὐεργετικὴν τῆς συνδρομὴν εἰς τὰς οἰκογενείας ἐκείνων ποῦ ἀγωνίζονται ἡρωϊκώτατα διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος.

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Εἰς τὴν Πλάκα τὴν μακρὴν συνοικίαν τοῦ λαοῦ τοῦ κατ' ἐξοχὴν ὁμοῦ ἀθηναϊκοῦ, λειτουργεῖ ἀπὸ καιροῦ ἕνας μικρὸς σύλλογος, μία ἀδελφότης ἐργατικῶν ἀνθρώπων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὑπὸ τὸ ὄνομα τὰ «Εἰσόδεια τῆς Θεοτόκου».

Ἄν καὶ ἀποτελεῖται ὁμοῦ καὶ ἀπὸ τὰ δύο φύλα, ἔχει ἐν τούτοις τὴν πρωτοτυπίαν νὰ διοικεῖται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Κυρίας τὰς ἐξῆς! Τὴν κ. Κολιτίσσαν ὡς πρόεδρον, τὴν κ. Δαμίγουν ταμίαν, τὴν δα Τοτόμη γραμματέα καὶ

συμβούλους τὴν κ. Γεωργαντὴ τὴν πρωτοστατοῦσαν πάντοτε εἰς κάθε καλὸν καὶ ἄλλας.

Ὁ σκοπὸς τοῦ λαϊκοῦ αὐτοῦ συλλόγου εἶνε ὠραῖος καὶ εὐεργετικώτατος. Ἀπὸ τὸ ταμεῖον του, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει ἄλλους πόρους παρὰ τὰς συνδρομὰς τῶν μελῶν, νοσηλεύονται δυστυχησμένοι ἀσθενεῖς ἐργάται ποῦ δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ εἰσαχθοῦν εἰς νοσοκομεῖα καὶ ἐγκαταλείπονται εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Χάρις εἰς τὴν φροντίδα τοῦ συμβουλίου τῶν ἀνωτέρω κυριῶν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀπροσάτεντοι ἀσθενεῖς εὐρίσκουν φάρμακα, ἰατρὸν καὶ τροφὴν τὴν ὁποίαν τοὺς παρέχουν ὡς εἶδος συσσιτίου τακτικῶς.

Τὸ ἔργον αὐτὸ εἶνε ὠραῖον διὰ τὰς εὐεργεσίας ποῦ προξενεῖ εἰς τοὺς δυστυχεῖς καὶ ὠραιότερον ἀκόμη διότι προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε πλούσιοι, δὲν ἔχουν περισεύματα, ἀλλὰ οἰκονομοῦν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τους, διὰ νὰ δίδουν τὴν ἐγείαν εἰς τοὺς πάσχοντας πτωχοὺς ἐργατικούς.

Τώρα ὁ σύλλογος ἔρχεται ἀρωγὸς καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν πτωχῶν ἐφέδρων, μὲ ἕνα ὠραῖον καὶ ἀφθονον ρουχισμὸν γιὰ τὰ μικρὰ παιδάκια των.

Ὅλοι αἱ γυναῖκες τοῦ Συλλόγου ἀπὸ συμφώνου παρεσκευάσαν μὲ τὰ χεῖρα των τὰ ὠραῖα ρουχαλάκια καὶ τὰ παρέδωσαν προχθές, διὰ τῆς προέδρου καὶ τῆς γραμματέως του εἰς τὸ Ἐθν. Τμήμα τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων διὰ νὰ διανεμηθοῦν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς περιθάψεως ὅπου πρέπει. Ὅταν ἐξέθεσαν ἐπάνω εἰς τὰ τραπεζάκια ὀλόκληρες προῖκες ἀπὸ φορηματάκια, πουκαμισάκια, μάλλινα πλεκτὰ μισοφοράκια, καλτσόκια, σκουφάκια κ. λ. ὅλα κομψά, καλοεργασμένα, στερεά, αἱ παρερυσκόμενα κυρία τῆς ἐπιτροπῆς, ἀφισαν ἐπιφωνήματα θαυμασμοῦ καὶ συνεχάρησαν θερμῶς τὴν πρόεδρον καὶ τὴν γραμματέα, διὰ τὴν ὠραίαν δωρεὰν τῶσων ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ σώσουν καὶ θὰ ζεστάνουν τόσα γυνὰ παιδάκια. Ἢδη τὰ μέλη τοῦ συλλόγου ἐτοιμάζουν ἄλλην δόσαν ρουχισμῶν διὰ τὸ νηιοτροφεῖον τῆς «Ἐν. τῶν Ἑλληνίδων».

Χ. Κ.

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Εἰς τὸν πόλεμόν μας ἐὰν διεκρίθησαν οἱ ἄνδρες διὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν των δὲν ἔμειναν ὁμοῦ ὀπίσω καὶ αἱ γυναῖκες. Εἰς τὰ νοσοκομεῖα, εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν τραυματιῶν, εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐφέδρων, εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν θυμάτων τῶν ἐλευθερωθέντων μερῶν, παντοῦ αἱ Ἑλληνίδες καὶ μαζὴ καὶ μερικαὶ ξένη ἐργάζονται μὲ αὐταπάρνησιν καὶ ἀφοσίωσιν, ἢ ὁποῖα πλησιάζει τὸν ἡρωϊσμόν.

Κυρία ποῦ ἐπερνοῦσαν τὴν ζωὴν των ἕως τῶρα μέσα εἰς τὰ σαλόνια, χαϊδευόμεναί τῆς τύχης, λεπτεπίλεπτοι ὅσαν τὰ ὠραιότερα λουλούδια τῶν θερμοκηπίων, ποῦ ἐξυπνοῦσαν εἰς τὰς 11 καὶ ἤθελαν ὥρας ὀλοκλήρους διὰ τὸν κλλωπισμὸν των, ἔγιναν ἀγνώριστοι μὲ τὴν στρατιωτικὴν ἐντελῶς ζωὴν, καὶ τὴν πειθαρχίαν εἰς τὸ καθήκον.

Καὶ διὰ νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τὴν νοσηλευτικὴν, ὑπάρχουν κυρία ποῦ ἀφῆκαν ἐντελῶς τὰ σπῆτιχ των, καὶ εἰσῆλθαν εἰς τὰ νοσοκομεῖα, εἴτε διὰ τὴν διεύθυνσίν των, εἴτε ἀπλῶς δι' οἰκονομικὰς ἄλλων ὑπηρεσίαν. Διότι λείπονται ἐργατικὰ χεῖρα, αἱ κυρία μὲ τὰ ἄβρα χερσὶν ἠναγκάσθησαν συχνὰ νὰ πλύνουν πιάτα, νὰ σφουγγαρίζουν πατώματα καὶ νὰ κάμουν τὰς πλέον χονδρὰς καὶ κουραστικὰς ἐργασίας, ποῦ ἐπιβάλλει εἰς ἕνα νοσοκομεῖον ἢ ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέραν ἕως τὴν ἄλλην εἰσαγωγὴν ἑκάστου πενήντα ἕως διακοσίων τραυματιῶν.

Φκίνεταί μάλιστα ὅτι εἰς τὰ νοσοκομεῖα τῶν ἐλευθερωθειῶν χωρῶν αἱ κυρία εὐρέθησαν πρὸ τρομερῶν δυσκολιῶν. Ἡ κ. Μεταξᾶ τὸ γένος Κρασσᾶ μία ἀπὸ τὰς ὠραιότερας κυρίας τῶν Ἀθηνῶν ἀναθεῖ μόνη τῆς τὴν φουφοῦ καὶ ἔτρεχε ἀπὸ τὸ ἕνα χωρὶ εἰς τὸ ἄλλο νὰ προμηθεύεται ὅ,τι ἐχρειάζετο διὰ τὴν τροφὴν τῶν τραυματιῶν.

Ἐξ ὅσων διηγοῦνται αἱ κυρία, οἱ ἄνδρες νοσοκόμοι καὶ τῆς ὑγιεινῆς ἐν γένει εἰς τὰ στρατόπεδα ὑπηρεσίας κάθε ἄλλο παρὰ εἴξευραν πῶς νὰ ἐργασθοῦν. Ἡ κατ' ἀρχὰς δὲ ληφθεῖσα ἀπόφασις τοῦ ἀποκλεισμοῦ γυναικῶν νοσοκόμων ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα ὑπῆρξεν ἀτυχής.

Εἶναι ἄλλως τε ἀνεγνωρισμένον ὅτι ἡ γυναικὴ εἶναι γεννημένη διὰ τὸ στάδιον τῆς νοσηλείας, ὥστε εἰς τὴν Γερμανικὴν ὑπεβλήθη κατ' αὐτὰς νόμος θητείας στρατιωτικῆς γυ-

ναικῶν νοσοκόμων. Αὐτὰὶ θὰ ἀσκῶνται εἰς τὴν νοσηλείαν τοῦ στρατοῦ τὸ ὠρισμένον χρονικὸν καὶ διὰ τοὺς ἄνδρας στρατιώτας διάστημα, θὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν αὐτὴν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν, εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς αὐτὰς ἀμοιβὰς.

Τοιοῦτοτρόπως αἱ ἐργασίαι τῶν ἀνδρῶν θὰ περιορισθοῦν εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν τραυματιῶν καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τὰς ἀπαιτούσας σωματικὴν δύναμιν καὶ ἀντοχὴν ἀνωτέραν τῆς γυναικείας.

Καὶ τότε βεβαίως ἡ ὑπηρεσίαι ἡ νοσηλευτικὴ δὲν θὰ χωλαίνη, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξουν πληγωμένοι οἱ ὁποῖοι νὰ παρπονοῦνται καὶ νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ ἔλλειψιν τακτικῆς νοσηλείας.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Θρίαμβος καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Νίκαι δεξιὰ καὶ νίκαι ἀριστερά. Πολιτικὴ μεγαλοφυΐα ἀφοῦ ἀπηλλάγημεν ἀπὸ τὰς προστασίας καὶ τὰς κηδεμονίας τῶν ἰσχυρῶν. Καὶ ἀφοῦ ἐννοήσαμεν τὴν δύναμίν μας καὶ εἰξεύραμεν νὰ κάμωμεν τόσον ὠραίαν χρῆσιν αὐτῆς. Ἡ συμμαχία τῶν Βαλκανικῶν εἶναι ἡ σωτηρία χιλιάδων, ἐκτομμυρίων λαῶν, οἱ ὁποῖοι διέτρεχαν τὸν κίνδυνον νὰ μεταπέσουν ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς δουλείας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν. Τώρα αἱ Ἐθνοῦτες τῶν Βαλκανικῶν ἀνακτοῦν τὴν ἐλευθερίαν των, γίνονται κύριοι τῆς γῆς των, συνδέονται μὲ τοὺς ὁμοεθνεῖς των μία ἐκάστη χωριστὰ καὶ ὅλοι μαζὴ πρὸς γενικὴν ἄμυναν.

Ἡ Ἑλλὰς μέσκα εἰς ἕνα μῆνα ἀκριβῶς ἀνέκτησε ἱστορικὰς μὲν πόλεις τὴν Κρήτην, τὴν Θεσσαλονικὴν, τὴν Κοζάνην, τὴν Ἐλασσῶνα, τὴν Βέροικαν, τὸ Μέτσοβον, τὴν Πρέβεζαν, τὰς νήσους Ψαρά, Μιτηλήνην, Θάσσον, Ἰμβρον, Κάλυμνον Σαμοθράκην καὶ Χίον, καὶ ὅλην τὴν γραμμὴν ἀπὸ Θεσσαλονικῆς μέχρι Ἰωαννίνων, τῶν ὁποίων ἡ πτώσις ἀναμένεται ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν.

Ἐπὶ πλέον ὁ στόλος μας ἀνέδειξεν ἕνα νέον Κανάρην εἰς τὸ πρόσωπον νεαροῦ ναυτικοῦ, τοῦ πυρπολητοῦ τοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ θωρηκτοῦ κ. Βοτση.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὅπου κατασκευάζονται ἡ κομπόστες τοῦ χειμῶνος καλὸν εἶναι νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ καλλίτερα διατηροῦνται καὶ ἀρωματίζονται, ἐὰν εἰς τὸ τέλος τοῦ βρασίματος προσθέσωμεν ὀλίγον καλὸν κονιάκ, ἢ λικέρ κεραισῶν ἢ κίρασὸ ἢ ὅτι ἄλλο ἔχομεν. Τῆς κομπόστες διὰ κονσέρβας δένομεν πολὺ καὶ ὅταν θὰ τὰς μεταχειρισθῶμεν τὰς ἀναλύομεν κατὰ δόσεις μὲ κοχλάζον νερό.

Τώρα εἶναι καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς κατασκευῆς φριτούρας ἀπὸ πάχος. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι καὶ τῆς τηγανιτῆς πατάτες καὶ τὰ χόρτα μαγειρεῖομεν νοστιμώτερα μὲ πάχος παρὰ μὲ βούτυρον.

Τώρα ὅπου τὸ χοίρινον κρέας εἶναι νέον πέρνομεν τὸ ξύγκι τοῦ νεφροῦ (βασιλικὸν ξύγκι) καθὼς καὶ τὸ ἴδιον τοῦ βιδέλου. Τὰ κόποτομεν μικρὰ κομματάκια, τὰ βάζομεν εἰς ἀπλωτὴν κατσαρόλα νὰ βράσουν μὲ νερό, μὲ ἓνα κρομμύδι καρφωμένο μὲ πολλὰ γαρύφαλα, μὲ 3 — 4 καρόττα, μὲ ἓνα δεματάκι μαϊντανὸ καὶ μὲ 2 — 3 μῆλα. Ἐνῶ βράζει μαζεύομεν τὸ ἀναλυόμενον πάχος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ νεροῦ καὶ τὸ τοποθετοῦμεν εἰς ἓνα καθαρὸν καὶ ἀλοιμμένον ἐσωτερικῶς πῆλινο βάζο. Κατὰ στρώματα τὸ ἀλατίζομεν μὲ χονδρὸν ἀλάτι. Ὅλες τῆς φριτούρας μας κατασκευάζομεν μὲ τὸ πάχος αὐτὸ καθὼς καὶ ὅλα τὰ χορταρικά.

Τὰ λικέρ καὶ τὰ σιρόπια τοῦ χειμῶνος κατασκευάζονται ἐπίσης αὐτὴν τὴν ἐποχὴν. Σταφύλια σιρόπια κατασκευάζετε ἂν διαλέξετε γερῆς ρόγες σταφύλια ραζακὶ ἢ φράουλα μαζὴ μὲ τὸ τσαμπάκι των, τῆς πλένετε, τῆς στεγνόνετε. Ἐχετε δέσει καλά 1 ὀκ. ζάχαρι, εἰς τὸ τέλος τῆς προσθέτετε 1/2 ὀκ. κονιάκ καὶ ἀναλύει. Μέσα εἰς τὸ σιρόπι αὐτὸ βάζετε τὰ σταφύλια σας καὶ τὰ κλείετε ἐρημητικῶς.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον κατασκευάζετε καὶ ροδά-

κινα καὶ ἀχλάδια καὶ μῆλα εἰς κομμάτια, τὰ ὁποῖα ὅμως βράζετε ὀλίγον μὲ τὴν ζάχαριν ἐνῶ δένει, διὰ νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ ὑγρὸν των.

ILION PALACE HOTEL

ΜΕΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΤΟ "ΙΛΙΟΝ,"

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΚΑΒΑ

Ὁδὸς Σταδίου — Πλατεῖα Κολοκοτρώνη.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ μεγάλου Ξενοδοχείου τὸ «Ἴλιον» μὴ φεισθεῖσα κόπων καὶ δαπανῶν ἵνα τὸ καταστήσῃ τέλειον καὶ μεγαλοπρεπές, ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν τὸ τελειοτάτου συστήματος Calorier (θέρμανσις διὰ θερμῶ ὕδατος), τὸ μόνον ἐγκατεστημένον καὶ λειτουργοῦν ἐν Ἑλλάδι, τοῦ μεγάλου ἐν Marseille ἐργοστασίου Souvaire, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ νυθημερὸν εἰς ἕκκντα τὰ ὑποδομάτια, κίθουςας, διαδρόμους καὶ ἐστιατόρια.

GRAND HOTEL SUISSE. MONTREUX

Διευθυντῆς κ. SCORRI

Ὁ Ἑλβετικὸς παράδεισος εἶναι τὸ Montreux καὶ τὸ Grand Hôtel Suisse, ἡ ὡραιότερα διαμονὴ ὅπου δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ὁ ταξιδεύων.

Ἡ θέσις του, ἡ εὐγένεια τοῦ διευθυντοῦ του, ἡ πρόθυμος ὑπηρεσίαι, ἡ τελεία καὶ ὑγιεινὴ κουζίνα του τὸ καθιστοῦν κέντρον ἐκλεκτὸν καὶ περιζήτητον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ ταξιδεύοντες Ἕλληνες θὰ εὑρουν κάθε ἀπολαυστικὴν εὐμάθειαν.

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΑΛΕΥΡΟΝ ΝΕΣΤΛΕ

**ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ
ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ**

**Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία καὶ φαρμακευπορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.**

Κ^{ΟΣ} ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ